

Meijburg & Co
Tax & Legal

Pro Memorie

Alle fiscale feiten en cijfers op een rij

2023

januari 2023

www.meijburg.nl

Pro Memorie 2023

Ondernemers, managers en administrateurs worden elk jaar weer geconfronteerd met **nieuwe tarieven, premies, uitvoeringsmaatregelen en wetten**. In de jaarlijkse Pro Memorie is deze informatie op een overzichtelijke wijze voor u samengevat.

Daarnaast zijn enkele veelgebruikte variabele gegevens opgenomen, zoals de rentetarieven van de Europese Centrale Bank (ECB), de wettelijke rente, de belasting- en invorderingsrente en valutakoersen.

De Pro Memorie is een **handig naslagwerk** voor de administratievoering van bedrijven, instellingen en ondernemers. De hoeveelheid en gedetailleerdheid van de informatie maken deze handzame en overzichtelijke samenvatting daarbij tot een belangrijk hulpmiddel.

Inhoudsopgave

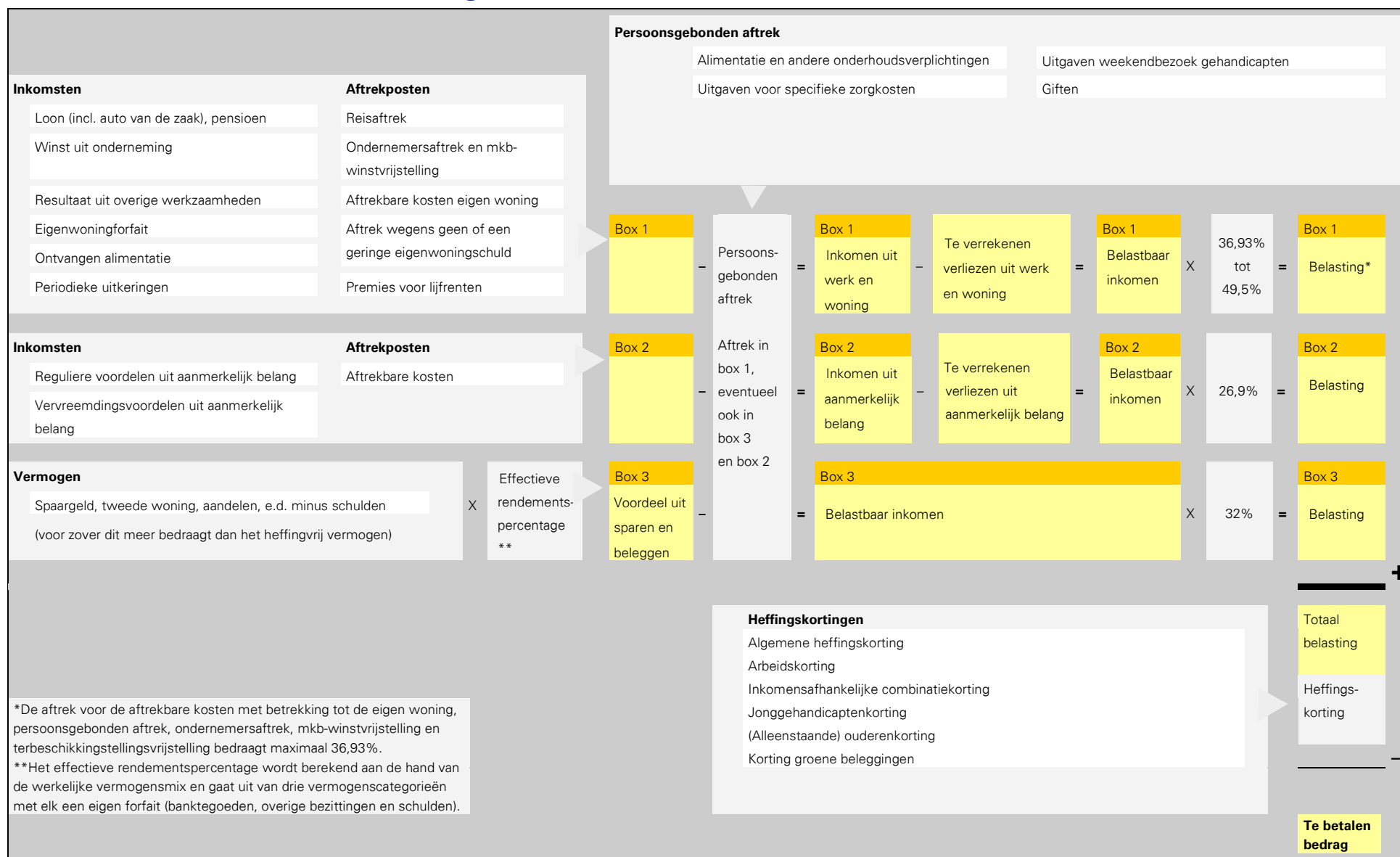
1	Inkomstenbelasting	5
1.1	Loon en bijtelling privégebruik auto of fiets van de zaak	6
1.1.1	Bijtelling op jaarbasis	6
1.1.2	Aftrek eigen bijdrage privégebruik auto	7
1.2	Winst uit onderneming	7
1.2.1	Bijtelling privégebruik auto of fiets	7
1.2.2	Bijtelling privégebruik woning	7
1.2.3	Forfaitaire winstbepaling zeescheepvaart	8
1.2.4	Bijzondere fiscale waarderingsvoorschriften	9
1.2.5	Mkb-winstvrijstelling	10
1.2.6	Van winst aftrekbare kosten privévervoermiddel	10
1.2.7	Investeringsaftrek	10
1.2.8	Ondernemersaftrek	13
1.2.9	Oudedagsreserve	15
1.3	Eigen woning	15
1.3.1	Eigenwoningforfait	15
1.3.2	Aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld	16
1.3.3	Kamerverhuurvrijstelling	16
1.3.4	Kapitaalverzekering eigen woning	17
1.4	Reisaf trek	17
1.5	Uitgaven voor inkomensvoorzieningen	18
1.5.1	Premies voor lijfrenten	18
1.5.2	Extra lijfrentepremieaftrek bij stakende ondernemers	18
1.6	Inkomen uit sparen en beleggen	19
1.6.1	Berekeningswijze	19
1.6.2	Rendementsgrondslag	20
1.7	Heffingvrij vermogen	22
1.8	Persoonsgebonden aftrek	23
1.8.1	Uitgaven voor specifieke zorgkosten	23

1.8.2	Weekenduitgaven voor gehandicapten	24
1.8.3	Scholingsuitgaven (vervallen m.i.v. 2022)	24
1.8.4	Giftenaftrek	24
1.9	Verliesverrekening	25
1.9.1	Verliesverdamping	25
1.10	Tarieven in de boxen	25
1.10.1	Box 1: belastbaar inkomen uit werk en woning	25
1.10.2	Tariefaanpassing bepaalde grondslagverminderende posten	27
1.10.3	Premiepercentages volksverzekeringen	27
1.10.4	AOW-leeftijd	27
1.10.5	Box 2: belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang	27
1.10.6	Box 3: belastbaar inkomen uit sparen en beleggen	28
1.11	Heffingskortingen	28
1.11.1	Heffingskortingen in verband met beleggingen	29
1.12	Teruggaaf- en aanslaggrens	29
2	Toeslagen	30
2.1	Zorgtoeslag	30
2.2	Kindgebonden budget	30
2.3	Kinderopvangtoeslag	30
2.3.1	Maximumuurtarief kinderopvang	31
2.4	Huurtoeslag	31
2.5	Vermogenstoets voor zorg-, huurtoeslag en kindgebonden budget	31
3	Vergoedingen, verstrekkingen en aftrekposten	32
3.1	Beperking van aftrekposten	32
3.2	Eindheffing op verstrekkingen aan anderen dan eigen werknemers	34
3.3	Werkkostenregeling	34
3.3.1	Tabel gerichte vrijstellingen	35
3.3.2	Tabel nihilwaarderingen	36
3.3.3	Tabel forfaitaire waarderingen	36
3.3.4	Tabel intermediaire kosten	37
3.3.5	Gebruikelijkheidscriterium	37
3.3.6	Thuiswerken	37
4	Loonheffingen	38
4.1	Loonheffingskorting	38
4.2	Afdrachtvermindering loonheffingen	38
4.2.1	S&O-afdrachtvermindering	38
4.3	Gebruikelijk loon	39
4.3.1	Gebruikelijk loon voor aanmerkelijkbelanghouders	39
4.3.2	Vaststelling gebruikelijk loon	39
4.3.3	Gebruikelijk loon EUR 5.000 of lager	39
4.4	Maximum pensioengevend loon	40
4.5	Pseudo-eindheffingen	40
4.6	Vrijwilligersregeling	40
4.7	Modelstaat voor loonberekening 2023	41
4.8	Werknemersverzekeringen	42
4.8.1	Premieheffingen	42
4.8.2	Uitkeringen ZW/WW/WIA	43
4.9	Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl)	43
4.9.1	Loonkostenvoordeel (LKV)	43
4.9.2	Lage-inkomensvoordeel (LIV)	44
4.9.3	Jeugd-LIV	45

5	Vennootschapsbelasting	46
5.1	Aftrekfaciliteiten en waarderingsvoorschriften	46
5.2	Verliesverrekening	46
5.2.1	Verliesverdamping	46
5.3	Tarieven	46
5.3.1	Reguliere tarieven vennootschapsbelasting	46
5.3.2	Tarief innovatiebox	47
6	Dividendbelasting	47
7	Bronbelasting	47
8	Omzetbelasting	48
8.1	Tarieven en regelingen	48
8.2	Correctie privégebruik auto van de zaak	48
8.2.1	Hoofregel correctie privégebruik auto van de zaak	48
8.2.2	Forfaitaire correctie privégebruik auto van de zaak	49
9	Belastingen van rechtsverkeer en kansspelbelasting	49
10	Erf- en schenkbelasting	50
10.1	Vrijstellingen schenkbelasting	50
10.2	Vrijstellingen erfbelasting	51
10.3	Vrijstelling bij bedrijfsopvolging	51
10.4	Tarieven	52
11	Uitkeringen op grond van sociale wetten	53
11.1	AOW	53
11.2	Anw	54
11.3	Bijstandsuitkeringen en normbedragen	54
11.3.1	IOAW- en IOAZ-uitkering per maand	54
11.3.2	Participatiewet	55
11.4	Minimumloon per maand	55
11.5	Kinderbijslag (AKW)	56
12	Zorgverzekeringswet	56
13	Verhuurderheffing (t/m 2022)	56
14	Belastingen op milieugrondslag	57
14.1	Afvalstoffenbelasting	57
14.2	Belasting op leidingwater	57
14.3	Kolenbelasting	57
14.4	CO ₂ -heffing industrie	57
14.5	Minimum CO ₂ -prijs elektriciteitsopwekking	58
14.6	Energiebelasting	58
14.6.1	Aardgas (per m ³)	58
14.6.2	Elektriciteit (per kWh)	58
14.7	Opslag duurzame energie (t/m 2022)	59
14.7.1	Aardgas (per m ³)	59
14.7.2	Elektriciteit (per kWh)	59
14.8	Vliegbelasting	59

14.9	Afvalfonds Verpakkingen	60
14.9.1	Tarieven bedrijfsverpakkers	60
15	Accijnzen	61
15.1	Tabaksaccijns	61
15.2	Alcoholaccijns en frisdrankbelasting	61
15.3	Brandstofaccijns	61
16	Autobelastingen	62
16.1	Tarieven bpm	62
16.2	Tarieven mrb	63
17	Bankenbelasting	64
18	Rentepercentages, U-rendement	64
18.1	Belastingrente, invorderingsrente en wettelijke rente	64
18.2	Rentetarieven ECB	65
18.3	U-rendement	65
19	Valutakoersen	66
20	Lijst met afkortingen	67

1 Inkomstenbelasting

1.1 Loon en bijtelling privégebruik auto of fiets van de zaak

Het voordeel van het privégebruik van de (bestel)auto of fiets van de zaak wordt belast als loon. Werkgevers moeten hierover loonbelasting, premies volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet (Zvw) inhouden. Per 1 januari 2013 is het voordeel ook loon voor de werknemersverzekeringen.

1.1.1 Bijtelling op jaarbasis

1.1.1.1 *Bijtelling auto van de zaak afhankelijk van CO₂-uitstoot*

Bijtelling ^{1,2)}	2023 %	2022 %	2021 %
CO ₂ -uitstoot 0 gram/km ³⁾	16	16	12
CO ₂ -uitstoot > 0 gram/km	22	22	22
	EUR	EUR	EUR
Cap cataloguswaarde nulemissieauto's ⁴⁾	30.000	35.000	40.000

- 1) De bijtelling voor privégebruik is ten minste het vermelde percentage van de cataloguswaarde van de auto (inclusief btw en bpm). Afhankelijk van het daadwerkelijke privégebruik kan een hoger percentage van toepassing zijn. Voor auto's die meer dan vijftien jaar geleden voor het eerst in gebruik zijn genomen geldt de waarde in het economische verkeer als grondslag en een bijtelling van 35%.
- 2) De bijtelling is nihil als een auto niet meer dan 500 kilometer per jaar voor privédoeleinden wordt gebruikt. In beginsel is een rittenadministratie nodig om te bewijzen dat sprake is van 500 privékilometers of minder. De woon-werkkilometers tellen hierbij als zakelijke kilometers. De werknemer kan ook een 'verklaring geen privégebruik auto' aanvragen om de bijtelling door de werkgever achterwege te laten. De bewijslast ligt in dat geval bij de werknemer in plaats van de werkgever. Voor de bestelauto gelden verder nog specifieke regels, zie 1.1.1.2.
- 3) Auto's waarvoor een verlaagd bijtellingspercentage geldt houden dat lagere bijtellingspercentage voor een periode van 60 maanden, te rekenen vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin het kenteken van de auto voor het eerst op naam is gesteld. Aan het einde van die periode wordt bekeken of de auto opnieuw voor een verlaagd bijtellingspercentage in aanmerking komt.
- 4) Vanaf 2019 vallen nieuwe nulemissieauto's onder het reguliere bijtellingspercentage van 22% voor zover de cataloguswaarde (inclusief btw) meer bedraagt dan de zogenoemde cap. De korting wordt dus gemaximeerd op EUR 1.800 (2022: EUR 2.100 en 2021: EUR 4.000). Dat geldt niet voor auto's die rijden op waterstof en, vanaf 2021, voor zonnecelauto's: deze blijven volledig onder het verlaagde bijtellingspercentage vallen.

1.1.1.2 *Bestelauto van de zaak*

Een werknemer die een bestelauto van de zaak uitsluitend zakelijk (dus: 0 kilometer privé) gebruikt, kan gebruikmaken van de 'verklaring uitsluitend zakelijk gebruik bestelauto'. Er vindt dan geen bijtelling auto van de zaak plaats en er hoeft geen rittenregistratie te worden bijgehouden. Dit is een aparte regeling naast bijvoorbeeld de mogelijkheid om met behulp van een rittenregistratie aan te tonen dat het

pro memorie

privégebruik niet meer dan 500 kilometer per jaar bedraagt. Als sprake is van doorlopend afwisselend gebruik door twee of meer werknemers waardoor het privégebruik per werknemer lastig is vast te stellen, kan de werkgever volstaan met een eindheffing van EUR 300 (2022 en 2021: eveneens EUR 300) per bestelauto per jaar.

1.1.1.3 Bijtelling fiets van de zaak

	2023 %	2022 %	2021 %
Bijtelling ¹⁾	7	7	7

¹⁾ Vanaf 2020 is de bijtelling voor privégebruik het vermelde percentage van de waarde van (elektrische) fiets of speed pedelec (de in Nederland door de fabrikant of importeur publiekelijk kenbaar gemaakte consumentenadviesprijs). Woon-werkverkeer geldt als privégebruik. Voor 2020 was het daadwerkelijke privévoordeel belast als loon.

1.1.2 Aftrek eigen bijdrage privégebruik auto

	2023	2022	2021
Betalingen aan werkgever voor privégebruik ¹⁾	afteikbaar	afteikbaar	afteikbaar

¹⁾ De betalingen aan de werkgever kunnen per saldo niet leiden tot een negatieve bijtelling.

1.2 Winst uit onderneming

1.2.1 Bijtelling privégebruik auto of fiets

Zie de tabellen bij 1.1.1 voor de bijtelling als gevolg van de onttrekking wegens privégebruik van een tot het ondernemingsvermogen behorende auto of fiets.

1.2.2 Bijtelling privégebruik woning

De bijtelling als gevolg van de onttrekking voor het privégebruik van de tot het ondernemingsvermogen behorende woning¹⁾ wordt bepaald aan de hand van de onderstaande tabel:

2023

Woningwaarde ²⁾ meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	Bijtelling op jaarbasis %
–	12.500	0,65
12.500	25.000	0,90
25.000	50.000	1,00
50.000	75.000	1,10
75.000	1.200.000	1,20
1.200.000	–	2,35 ³⁾

2022

Woningwaarde ²⁾ meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	Bijtelling op jaarbasis %
–	12.500	0,75
12.500	25.000	1,00
25.000	50.000	1,10
50.000	75.000	1,25
75.000	1.130.000	1,35
1.130.000	–	2,35 ³⁾

2021

Woningwaarde ²⁾ meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	Bijtelling op jaarbasis %
–	12.500	0,85
12.500	25.000	1,10
25.000	50.000	1,20
50.000	75.000	1,35
75.000	1.110.000	1,45
1.110.000	–	2,35 ³⁾

- 1) Onder woning wordt ook verstaan een duurzaam aan een plaats gebonden schip of woonwagen. Een werkruimte maakt deel uit van de woning, tenzij de werkruimte een naar verkeersopvatting zelfstandig gedeelte van de woning is (voldoende te onderscheiden van de woning) en het inkomen hoofdzakelijk in of vanuit de werkruimte wordt verdiend.
- 2) De woningwaarde(n) is/zijn de volgens de Wet WOZ voor die woning vastgestelde waarde of waarden voor het tijdvak waarbinnen het kalenderjaar valt.
- 3) 2023: EUR 14.255 plus 2,35 % van de woningwaarde boven de EUR 1.200.000.
 2022: EUR 15.255 plus 2,35 % van de woningwaarde boven de EUR 1.130.000.
 2021: EUR 16.095 plus 2,35 % van de woningwaarde boven de EUR 1.110.000.

1.2.3 Forfaitaire winstbepaling zeescheepvaart

	Winst uit zeescheepvaart per dag per 1.000 nettoton		
	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Tot en met 1.000 nettoton	9,08	9,08	9,08
Voor het meerdere tot en met 10.000 nettoton	6,81	6,81	6,81
Voor het meerdere tot en met 25.000 nettoton	4,54	4,54	4,54
Voor het meerdere tot en met 50.000 nettoton	2,27	2,27	2,27
Voor het meerdere boven 50.000 nettoton	0,50 ¹⁾	0,50 ¹⁾	0,50 ¹⁾

- 1) Het tarief van EUR 0,50 per 1.000 nettoton per dag is slechts van toepassing op schepen die na 31 december 2008 een vlag zijn gaan voeren en sindsdien onder het tonnageregime vallen, of op schepen die ten minste gedurende de laatste vijf jaar voor hun toetreding tot de tonnageregeling onder de vlag van een land waren geregistreerd dat geen EU-lidstaat is of niet tot de EER behoort.

1.2.4 Bijzondere fiscale waarderingsvoorschriften

1.2.4.1 Beperking fiscale afschrijving

Vastgoed ¹⁾		Goodwill ¹⁾	Overige bedrijfsmiddelen ^{1,3)}
Vastgoed in eigen gebruik	Beleggingsvastgoed		
Afgeschreven kan worden tot 50% (IB) of 100% (Vpb) van de WOZ-waarde ²⁾	Afgeschreven kan worden tot 100% van de WOZ-waarde	Op jaarbasis ten hoogste 10% van de aanschafkosten	Op jaarbasis ten hoogste 20% van de aanschafkosten

- 1) Omstandigheden die ten tijde van het investeren in een bedrijfsmiddel al bekend waren kunnen geen aanleiding geven voor een afwaardering naar een lagere bedrijfswaarde.
- 2) Vanaf 2019 mag in de vennootschapsbelasting nog maar worden afgeschreven tot 100% van de WOZ-waarde in plaats van 50%. Als het vastgoed voor 1 januari 2019 in gebruik is genomen en daarop voor die datum nog niet over drie volledige boekjaren is afgeschreven, dan mag nog gedurende het restant van die periode volgens de oude regels worden afgeschreven.
- 3) De voortbrengingskosten van immateriële activa kunnen in het kalenderjaar van voortbrenging ineens worden afgeschreven.

1.2.4.2 Willekeurige afschrijving¹⁾

	Investeringsverplichting in kalenderjaar		
	2023 %	2022 %	2021 %
• Milieu-investeringen (VAMIL), maximaal ²⁾	75	75	75
• Startende ondernemer, maximaal ³⁾	100	100	100
• Zeeschepen, per kalenderjaar maximaal ⁴⁾	20	20	20
• Nieuwe aangewezen bedrijfsmiddelen, in investeringsjaar maximaal ⁵⁾	50 ⁶⁾	n.v.t.	n.v.t.

- 1) Willekeurige afschrijving is mogelijk zodra in het betreffende kalenderjaar een investeringsverplichting is aangegaan of voortbrengingskosten zijn gemaakt. Het bedrag van de willekeurige afschrijving kan voor de ingebruikneming van het bedrijfsmiddel niet groter zijn dan het bedrag dat ter zake van de investeringsverplichting is betaald of aan voortbrengingskosten is gemaakt.
- 2) In totaal kan voor niet meer dan EUR 50 miljoen (2022: EUR 50 miljoen en 2021: EUR 25 miljoen) willekeurig worden afgeschreven.
- 3) Maximaal tot het maximumbedrag waarvoor de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek kan worden verkregen, zie 1.2.7.1.
- 4) Slechts voor zover de berekening van de winst uit zeescheepvaart zonder de afschrijving tot een positief bedrag leidt.
- 5) Een aantal bedrijfsmiddelen is uitgezonderd. De belangrijkste uitzonderingen zijn: gebouwen, grond-, weg- en waterbouwkundige werken, schepen, vliegtuigen, dieren, immateriële activa (waaronder software), bromfietsen, motorrijwielen en personenauto's. Uitgesloten zijn ook bedrijfsmiddelen die hoofdzakelijk zijn bestemd voor terbeschikkingstelling aan derden. Taxi's en nulemissieauto's mogen wel willekeurig worden afgeschreven.
- 6) Geldt voor investeringen in nieuwe bedrijfsmiddelen die worden gedaan in 2023, en het bedrijfsmiddel voor 1 januari 2026 in gebruik wordt genomen.

1.2.4.3 Waarderingsvoorschrift onderhanden werk/opdrachten

De winstneming mag niet worden uitgesteld tot de oplevering van het werk. Er moet voortschrijdend winst worden genomen.

1.2.5 Mkb-winstvrijstelling

	2023 %	2022 %	2021 %
Aftrek van de winst na toepassing van de ondernemersaftrek (zie 1.2.8)	14	14	14

1.2.6 Van winst aftrekbare kosten privévervoermiddel

Gebruikt een ondernemer een tot zijn privévermogen behorende of door hem in privé gehuurd vervoermiddel voor zijn onderneming, dan zijn de kosten beperkt aftrekbaar.

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Aftrek per kilometer ¹⁾	0,21	0,19	0,19

¹⁾ Woon-werkkilometers zijn zakelijke kilometers.

1.2.7 Investeringsaftrek

1.2.7.1 Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA)¹⁾

2023

Bij investeringsbedrag in kalenderjaar van:		bedraagt de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek:
meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	
–	2.600	–
2.600	63.716	28% van het investeringsbedrag
63.716	117.991	EUR 17.841
117.991	353.973	EUR 17.841 verminderd met 7,56% van het gedeelte van het investeringsbedrag dat de EUR 117.991 te boven gaat
353.973	–	

pro memorie

2022

Bij investeringsbedrag in kalenderjaar van:		bedraagt de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek:
meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	
–	2.400	–
2.400	59.939	28% van het investeringsbedrag
59.939	110.998	EUR 16.784
110.998	328.721	EUR 16.784 verminderd met 7,56% van het gedeelte van het investeringsbedrag dat de EUR 110.998 te boven gaat
332.994	–	

2021

Bij investeringsbedrag in kalenderjaar van:		bedraagt de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek:
meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	
–	2.400	–
2.400	59.170	28% van het investeringsbedrag
59.170	109.574	EUR 16.568
109.574	328.721	EUR 16.568 verminderd met 7,56% van het gedeelte van het investeringsbedrag dat de EUR 109.574 te boven gaat
328.721	–	

- ¹⁾ Indien de onderneming van de belastingplichtige deel uitmaakt van een samenwerkingsverband met een of meer andere belastingplichtigen die daarbij winst uit onderneming genieten of met belastingplichtigen voor de vennootschapsbelasting, dan worden voor de bepaling van het investeringsbedrag hun investeringen voor het samenwerkingsverband opgeteld. Bedrijfsmiddelen waarvoor het investeringsbedrag minder is dan EUR 450 (2022 en 2021: eveneens EUR 450) komen niet voor de investeringsaftrek in aanmerking.

1.2.7.2 Energie-investeringsaftrek (EIA)¹⁾

2023			2022			2021		
Meer dan	meer dan	Energie-investeringsaftrek	Meer dan	meer dan	Energie-investeringsaftrek	Meer dan	meer dan	Energie-investeringsaftrek
EUR	EUR	%	EUR	EUR	%	EUR	EUR	%
–	2.500	–	–	2.500	–	–	2.500	–
2.500	136.000.000	45,5	2.500	128.000.000	45,5	2.500	126.000.000	45,5

- ¹⁾ Bij een samenwerkingsverband worden de investeringen voor het hele samenwerkingsverband opgeteld. Investeringsbedragen kunnen in aanmerking komen voor zowel de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek als de energie-investeringsaftrek. Indien voor een investering bij de aangifte wordt gekozen voor de energie-investeringsaftrek, dan blijft toepassing van de milieu-investeringsaftrek achterwege.

1.2.7.3 Milieu-investeringsaftrek (MIA)¹⁾

Categorie I

2023			2022			2021		
Investeringsbedrag		Milieu-investerings-aftrek	Investeringsbedrag		Milieu-investerings-aftrek	Investeringsbedrag		Milieu-investerings-aftrek
Meer dan	maar niet		Meer dan	maar niet		Meer dan	maar niet	
EUR	meer dan	%	EUR	meer dan	%	EUR	meer dan	%
–	2.500	–	–	2.500	–	–	2.500	–
2.500	–	45	2.500	–	45	2.500	–	36

Categorie II

2023			2022			2021		
Investeringsbedrag		Milieu-investerings-aftrek	Investeringsbedrag		Milieu-investerings-aftrek	Investeringsbedrag		Milieu-investerings-aftrek
Meer dan	maar niet		Meer dan	maar niet		Meer dan	maar niet	
EUR	meer dan	%	EUR	meer dan	%	EUR	meer dan	%
–	2.500	–	–	2.500	–	–	2.500	–
2.500	–	36	2.500	–	36	2.500	–	27

Categorie III

2023			2022			2021		
Investeringsbedrag		Milieu-investerings-aftrek	Investeringsbedrag		Milieu-investerings-aftrek	Investeringsbedrag		Milieu-investerings-aftrek
Meer dan	maar niet		Meer dan	maar niet		Meer dan	maar niet	
EUR	meer dan	%	EUR	meer dan	%	EUR	meer dan	%
–	2.500	–	–	2.500	–	–	2.500	–
2.500	–	27	2.500	–	27	2.500	–	13,5

¹⁾ De milieu-investeringsaftrek is van toepassing naast de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek. Indien voor een investering bij de aangifte wordt gekozen voor de energie-investeringsaftrek, dan blijft toepassing van de milieu-investeringsaftrek achterwege. In totaal kan voor niet meer dan EUR 50 miljoen (2022: EUR 50 miljoen en 2021: EUR 25 miljoen) aan investeringen in aanmerking worden genomen.

1.2.8 Ondernemersaftrek

1.2.8.1 Urencriterium

Onder het urencriterium wordt verstaan dat een ondernemer in het kalenderjaar ten minste 1.225 uren besteedt aan werkzaamheden voor een of meer ondernemingen waaruit winst wordt genoten. Bovendien moet van de totaal beschikbare tijd voor winst uit onderneming, belastbaar loon en belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden meer dan de helft worden besteed aan het drijven van een of meer ondernemingen.

Voor de startende ondernemer die in een of meer van de vijf voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer was, geldt alleen de eis van minimaal 1.225 uren. Zwangere ondernemers worden geacht gedurende hun periode van zwangerschaps- en bevallingsverlof hun werkzaamheden voor de onderneming niet te hebben onderbroken.

In verband met de coronacrisis worden ondernemers in de periode van 1 maart 2020 tot en met 30 september 2020 en van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021 geacht ten minste 24 uren per week aan hun onderneming te hebben besteed (en ten minste 16 uren per week voor de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid).

1.2.8.2 Zelfstandigenaftrek, startersaftrek en startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid

De zelfstandigenaftrek voor niet-starters kan niet worden verrekend met ander box 1-inkomen. De niet-verrekende zelfstandigenaftrek kan maximaal negen jaar vooruit worden gewenteld. Dan kan worden verrekend met toekomstige winsten.

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Zelfstandigenaftrek ¹⁾	5.030	6.310	6.670
Startersaftrek ²⁾	2.123	2.123	2.123
Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid: ³⁾			
• eerste jaar	12.000	12.000	12.000
• tweede jaar	8.000	8.000	8.000
• derde jaar	4.000	4.000	4.000

¹⁾ De ondernemer moet voldoen aan het urencriterium (zie 1.2.8.1). De zelfstandigenaftrek voor de ondernemer die bij het begin van het kalenderjaar de AOW-leeftijd heeft bereikt (zie 1.10.4), bedraagt 50% van de zelfstandigenaftrek voor de ondernemer die dan nog niet de AOW-leeftijd heeft bereikt.

²⁾ Als de ondernemer in een of meer van de vijf voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer was en bij hem in die periode niet meer dan tweemaal de zelfstandigenaftrek is toegepast, wordt de zelfstandigenaftrek verhoogd met de startersaftrek. De startersaftrek voor de ondernemer die bij het begin van het kalenderjaar de AOW-leeftijd heeft bereikt (zie 1.10.4), bedraagt 50% van de startersaftrek voor de ondernemer die dan nog niet de AOW-leeftijd heeft bereikt.

³⁾ De ondernemer moet recht hebben op een arbeidsongeschiktheidsuitkering in het kalenderjaar en mag bij het begin van het kalenderjaar nog niet de AOW-leeftijd hebben bereikt (zie 1.10.4). Daarnaast hoeft hij niet te voldoen aan het urencriterium van 1.225 uur (zie 1.2.8.1), maar wel aan een verlaagd urencriterium van 800 uur. De aftrek is het genoemde bedrag, maar niet meer dan de winst. Onder winst wordt verstaan het gezamenlijke bedrag van de winst die de belastingplichtige als ondernemer geniet uit een of meer ondernemingen.

1.2.8.3 Aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk (S&O-aftrek)¹⁾

Aantal uren besteed aan S&O	Bedraagt de S&O-aftrek		
	2023	2022	2021
	EUR	EUR	EUR
S&O-aftrek			
Minder dan 500 uur	0	0	0
Ten minste 500 uur	14.202	13.360	13.188
Aanvullende S&O-aftrek voor starters²⁾			
Minder dan 500 uur	0	0	0
Ten minste 500 uur	7.106	6.684	6.598

- ¹⁾ De ondernemer moet voldoen aan het uren criterium (zie 1.2.8.1). Zwangere ondernemers worden geacht gedurende de periode van zwangerschaps- en bevallingsverlof hun werkzaamheden voor de toepassing van de S&O-aftrek niet te hebben onderbroken. Verder moet aan de werkzaamheden een S&O-verklaring van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (www.rvo.nl) ten grondslag liggen.
- ²⁾ Indien de ondernemer in een of meer van de vijf voorafgaande kalenderjaren geen ondernemer was en bij hem in die periode niet meer dan tweemaal de S&O-aftrek is toegepast, bestaat recht op de aanvullende S&O-aftrek voor starters.

1.2.8.4 Meewerkaftrek/partnervergoeding

Meewerkaftrek als percentage van de winst^{1,2)}

Aantal uren meewerken		2023	2022	2021
Vanaf	tot	Meewerkaftrek %	Meewerkaftrek %	Meewerkaftrek %
–	525	–	–	–
525	875	1,25	1,25	1,25
875	1.225	2,00	2,00	2,00
1.225	1.750	3,00	3,00	3,00
1.750	–	4,00	4,00	4,00

- ¹⁾ De meewerkaftrek geldt voor de ondernemer die voldoet aan het uren criterium (zie 1.2.8.1) en van wie de partner zonder enige vergoeding arbeid verricht in een onderneming waaruit de belastingplichtige als ondernemer winst geniet.
- ²⁾ Winst is het gezamenlijke bedrag van de winst die de belastingplichtige als ondernemer geniet uit ondernemingen waarin de partner zonder enige vergoeding arbeid verricht, verminderd met onteigeningswinst, stakingswinst en eindafrekeningswinst.

Partnervergoeding

	2023	2022	2021
	EUR	EUR	EUR
Beloning voor meewerkende partner minimaal ¹⁾	5.000	5.000	5.000

- ¹⁾ Een lagere vergoeding is niet aftrekbaar van de winst. De ontvangende partner hoeft in dat geval niets aan te geven.

1.2.8.5 Stakingsaftrek

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Stakingsaftrek ¹⁾	3.630	3.630	3.630

¹⁾ De stakingsaftrek geldt voor de ondernemer die in het kalenderjaar winst behaalt met of bij het staken van een of meer gehele ondernemingen waaruit hij als ondernemer winst geniet. De in voorafgaande jaren genoten stakingsaftrek wordt hierop in mindering gebracht.

1.2.9 Oudedagsreserve

Met de fiscale oudedagsreserve (FOR) kan de ondernemer jaarlijks een deel van de winst reserveren voor een oudedagsvoorziening. Indien er meer ondernemingen zijn, mag de ondernemer zelf bepalen aan welke onderneming hij de FOR toerekent.

Dotatie is percentage van de als ondernemer genoten winst uit een of meer ondernemingen voor mutaties FOR met een maximum ¹⁾	2023	2022	2021
	%	%	%
Percentage	n.v.t. ²⁾	9,44	9,44
	EUR	EUR	EUR
Maximale dotatie	n.v.t. ²⁾	9.632	9.395

¹⁾ Dotaties zijn alleen mogelijk als de ondernemer voldoet aan het urencriterium (zie 1.2.8.1) en hij bij aanvang van het kalenderjaar nog niet de AOW-leeftijd heeft bereikt (zie 1.10.4). De toevoeging is ten hoogste het bedrag waarmee het ondernemingsvermogen aan het einde van het kalenderjaar de oudedagsreserve aan het begin van het kalenderjaar te boven gaat. De toevoeging wordt verminderd met de ten laste van de winst gekomen pensioenpremies.

²⁾ Met ingang van 1 januari 2023 (of bij gebroken boekjaren: het eerste boekjaar dat aanvangt na 1 januari 2023) kan niet meer aan de FOR worden gedoteerd. Al opgebouwde FOR's worden volgens de bestaande regels afgewikkeld.

1.3 Eigen woning

1.3.1 Eigenwoningforfait

2023

Eigenwoningwaarde ¹⁾		Bijtelling op jaarbasis %
Meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	
–	12.500	nihil
12.500	25.000	0,10
25.000	50.000	0,20
50.000	75.000	0,25
75.000	1.200.000	0,35
1.200.000	–	2,35 ²⁾

2022

Eigenwoningwaarde ¹⁾		
Meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	Bijtelling op jaarbasis %
–	12.500	nihil
12.500	25.000	0,15
25.000	50.000	0,25
50.000	75.000	0,35
75.000	1.130.000	0,45
1.130.000	–	2,35 ²⁾

2021

Eigenwoningwaarde ¹⁾		
Meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	Bijtelling op jaarbasis %
–	12.500	nihil
12.500	25.000	0,20
25.000	50.000	0,30
50.000	75.000	0,40
75.000	1.110.000	0,50
1.110.000	–	2,35 ²⁾

¹⁾ De eigenwoningwaarde(n) is/zijn de volgens de Wet WOZ voor die woning vastgestelde waarde of waarden voor het tijdvak waarbinnen het kalenderjaar valt. De periode tussen het gebruik van de WOZ-waarde en de waardepeildatum is één jaar. Onder woning wordt ook verstaan een duurzaam aan een plaats gebonden schip of woonwagen.

²⁾ 2023: EUR 4.200 plus 2,35% van de eigenwoningwaarde boven de EUR 1.200.000.
 2022: EUR 5.085 plus 2,35% van de eigenwoningwaarde boven de EUR 1.130.000.
 2021: EUR 5.550 plus 2,35% van de eigenwoningwaarde boven de EUR 1.110.000.

1.3.2 Aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld

	2023 %	2022 %	2021 %
Aftrek ¹⁾	83,33	86,67	90

¹⁾ De aftrek wegens geen of een geringe eigenwoningschuld wordt verleend als het saldo van het eigenwoningforfait verminderd met de aftrekbare kosten, zoals hypotheekrente, positief is. Vanaf 2019 wordt deze aftrek in 30 jaar tijd afgebouwd. De aftrek is gelijk aan het verschil tussen het eigenwoningforfait en de aftrekbare kosten maal het in de tabel vermelde percentage.

1.3.3 Kamerverhuurvrijstelling

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Maximaal	5.881	5.711	5.668

1.3.4 Kapitaalverzekering eigen woning

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Onbelaste uitkering uit kapitaalverzekering ^{1,2)}	184.500	173.500	171.000

- ¹⁾ Onbelast is het rentevoordeel begrepen in de uitkeringen uit een kapitaalverzekering eigen woning en een spaarrekening eigen woning en het rendement begrepen in de uitkering uit een beleggingsrecht eigen woning. De totale vrijstelling kan nooit meer bedragen dan EUR 184.500 (2022: EUR 173.500 en 2021: EUR 171.000) per belastingplichtige gedurende zijn leven.
- ²⁾ De vrijstelling voor de kapitaalverzekering eigen woning, de beleggingsrekening eigen woning en de spaarrekening eigen woning is vervallen voor mensen die op 31 maart 2013 niet een dergelijk product hadden. Voor bestaande gevallen blijft het fiscale regime voor de kapitaalverzekering eigen woning, de beleggingsrekening eigen woning en de spaarrekening eigen woning bestaan. In die gevallen kunnen de kapitaalverzekering eigen woning, de beleggingsrekening eigen woning en de spaarrekening eigen woning echter niet meer worden verhoogd, tenzij de verhoging van de inleg voortvloeit uit het op 31 maart 2013 bestaande contract.

1.4 Reisaftrek

Regelmatig woon-werkverkeer per openbaar vervoer

Reisaftrek ¹⁾		2023	2022	2021
Bij een reisafstand per openbaar vervoer van				
meer dan	maar niet meer dan			
km	km	EUR	EUR	EUR
–	10	–	–	–
10	15	209	478	471
15	20	676	635	626
20	30	1.126	1.059	1.045
30	40	1.396	1.313	1.296
40	50	1.819	1.711	1.689
50	60	2.024	1.904	1.879
60	70	2.244	2.111	2.083
70	80	2.322	2.184	2.155
80	–	2.354	2.214	2.185

- ¹⁾ De belastingplichtige moet beschikken over een openbaarvervoerverklaring of een reisverklaring. Als op één, twee of drie dagen per week naar hetzelfde werkadres wordt gereisd, is de reisaftrek:
- bij een reisafstand van maximaal 90 kilometer: een kwart, de helft respectievelijk driekwart van het in de tabel aangegeven bedrag;
 - bij een reisafstand van meer dan 90 kilometer: EUR 0,26 (2022 en 2021: EUR 0,24) per kilometer vermenigvuldigd met het aantal dagen waarop wordt gereisd, maar niet meer dan EUR 2.354 (2022: EUR 2.214 en 2021: EUR 2.185) per jaar.

Als naar verschillende werkadressen wordt gereisd, is de tabel afzonderlijk van toepassing op het reizen naar elk van deze plaatsen. De totale reisaftrek is maximaal EUR 2.354 (2022: EUR 2.214 en 2021: EUR 2.185) per jaar. Als op dezelfde dag naar verschillende werkadressen wordt gereisd, is het voorafgaande uitsluitend van toepassing op het reizen naar de meest bereide plaats van werkzaamheden. Worden twee werkadressen even vaak bereisd, dan geldt de grootste afstand. Het bedrag van de aftrek wordt steeds verminderd met de voor dit vervoer ontvangen reiskostenvergoedingen.

1.5 Uitgaven voor inkomensvoorzieningen

1.5.1 Premies voor lijfrenten¹⁾

Aftrekbedragen ²⁾	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Jaarruimte 13,3% van de premiegrondslag (maximaal) ³⁾	15.317	13.570	13.236
Reserveringsruimte 17% van de premiegrondslag voor personen meer dan 10 jaar jonger dan de AOW-leeftijd (maximaal) ⁴⁾	8.065	7.587	7.489
Reserveringsruimte 17% van de premiegrondslag voor personen ten hoogste 10 jaar jonger dan de AOW-leeftijd (maximaal) ⁴⁾	15.922	14.978	14.785
Maximale premiegrondslag voor aftrek franchisebedrag	128.810	114.866	112.189
Franchisebedrag	13.646	12.837	12.672
Maximale jaaruitkering tijdelijke oudedagslijfrente	24.168	22.735	22.443
Maximale waarde lijfrente voor afkoop zonder revisierente	4.898	4.607	4.547

- 1) Of daarmee gelijk te stellen bedragen betaald voor een lijfrentespaarrekening of -beleggingsrecht.
- 2) Premies zijn aftrekbaar voor zover sprake is van een pensioentekort. De hoogte van het aftrekbaar bedrag moet worden bepaald aan de hand van de jaarruimte of de reserveringsruimte. Aftrek is mogelijk voor personen die bij aanvang van het kalenderjaar de AOW-leeftijd nog niet hebben bereikt (zie 1.10.4).
- 3) Bij de berekening van de jaarruimte zijn het inkomen en de pensioenaangroei van het voorafgaande kalenderjaar bepalend.
- 4) Indien in de onmiddellijk aan het kalenderjaar voorafgaande periode van zeven jaar minder premies voor lijfrenten in aanmerking zijn genomen dan mogelijk was op grond van de jaarruimte, kan dit tekort worden ingehaald in de reserveringsruimte. Zie voor een tabel van de AOW-leeftijd 1.10.4.

1.5.2 Extra lijfrentepremieaftrek bij stakende ondernemers

Extra ruimte aan premieaftrek bij ¹⁾ :	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Stakingen door ondernemers die ten hoogste 5 jaar jonger zijn dan de AOW-leeftijd, staking door ondernemer die voor 45% of meer arbeidsongeschikt is mits de lijfrente-uitkeringen ingaan binnen 6 maanden na staking, of het staken van de onderneming door overlijden	510.970	480.686	474.517
Stakingen door ondernemers met een leeftijd tussen de 15 en 5 jaar lager dan de AOW-leeftijd, of stakingen door ondernemers indien de lijfrente-uitkeringen direct ingaan	255.495	240.352	237.267
In andere gevallen	127.755	120.183	118.640

- ¹⁾ Bij de berekening van de ruimte voor de lijfrentepremieaftrek zijn het inkomen en de pensioenaangroei van het voorafgaande kalenderjaar bepalend. Ondernemers mogen in het jaar dat zij (een deel van) hun onderneming staken op verzoek daarvan afwijken en bij de berekening van de lijfrentepremieaftrek ervoor kiezen om de gegevens van het kalenderjaar zelf te gebruiken. In het volgende kalenderjaar, waarin weer moet worden uitgegaan van de gegevens van het voorafgaande kalenderjaar, mag de stakingswinst niet nogmaals in aanmerking worden genomen bij de berekening van de ruimte voor de lijfrentepremieaftrek.

1.6 Inkomen uit sparen en beleggen

1.6.1 Berekeningswijze

2023

	Forfaitair rendement %
Op basis van het effectieve rendementspercentage met drie vermogenscategorieën: ¹⁾	
• Banktegoeden (inclusief contant geld)	0,01 ³⁾
• Overige bezittingen	6,17
• Schulden	2,46 ³⁾

2022

	Forfaitair rendement %
Op basis van drie vermogensschijven	
Grondslag sparen en beleggen:	
• Tot en met EUR 50.650	1,82
• Van EUR 50.650 tot en met EUR 962.350	4,37
• Vanaf EUR 962.350	5,53
Of, indien gunstiger, op basis van het effectieve rendementspercentage met drie vermogenscategorieën: ²⁾	
• Banktegoeden	0,01 ⁴⁾
• Overige bezittingen (inclusief contant geld)	5,53
• Schulden	2,46 ⁴⁾

2021

	Forfaitair rendement %
Op basis van drie vermogensschijven	
Grondslag sparen en beleggen:	
• Tot en met EUR 50.000	1,90
• Van EUR 50.000 tot en met EUR 950.000	4,50
• Vanaf EUR 950.000	5,69
Of, indien gunstiger, op basis van het effectieve rendementspercentage met drie vermogenscategorieën: ²⁾	
• Banktegoeden	0,01
• Overige bezittingen (inclusief contant geld)	5,69
• Schulden	2,46

- 1) Het effectieve rendementspercentage wordt berekend aan de hand van de werkelijke vermogensmix en gaat uit van drie vermogenscategorieën met elk een eigen forfait (banktegoeden, overige bezittingen en schulden). Voor het voordeel uit sparen en beleggen wordt het effectieve rendementspercentage vermenigvuldigd met de grondslag sparen en beleggen, dat is de rendementsgrondslag (de waarde van de bezittingen minus de waarde van de schulden) voor zover deze meer bedraagt dan het heffingvrije vermogen (zie 1.7). De peildatum voor de rendementsgrondslag is 1 januari van het kalenderjaar.
- 2) Op grond van de Wet rechtsherstel box 3 naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad van 24 december 2021 ('Kerstarrest'), waarin deze oordeelde dat de vermogensrendementsheffing in box 3 in strijd is met het EVRM.
- 3) Voorlopig percentage. Het definitieve percentage wordt in de loop van 2024 bekend.
- 4) Voorlopig percentage. Het definitieve percentage wordt in de loop van 2023 bekend.

1.6.2 Rendementsgrondslag

Belast	Vrijgesteld ¹⁾
- Onroerende zaken - Rechten die (indirect) betrekking hebben op onroerende zaken <i>Bijvoorbeeld recht van erfpacht, recht van opstal, appartementsrecht, recht van vruchtgebruik/gebruik/bewoning van een onroerende zaak</i>	- Eigen woning - Tot het ondernemingsvermogen behorende onroerende zaken - Bossen - Natuurterreinen - Onbebouwde gedeelten van aangewezen landgoederen
- Roerende zaken die niet worden gebruikt/verbruikt voor persoonlijke doeleinden - Roerende zaken die wel worden gebruikt/verbruikt voor persoonlijke doeleinden maar hoofdzakelijk als belegging dienen	- Roerende zaken die voor persoonlijke doeleinden worden gebruikt/verbruikt - Voorwerpen van kunst en wetenschap <i>Tenzij zij dienen als belegging (bewijslast bij inspecteur). Het behoren tot een verzameling impliceert niet automatisch dat sprake is van een belegging</i>
Rechten op roerende zaken <i>Bijvoorbeeld termijn- of optiecontracten</i>	Rechten op roerende zaken krachtens erfrecht, mits gebruikt voor persoonlijke doeleinden en niet hoofdzakelijk dienend als belegging (bewijslast bij inspecteur)
Rechten die geen betrekking hebben op zaken <i>Bijvoorbeeld chartaal en giraal geld, effecten, warrants, opties, schuldvorderingen (waaronder vorderingen inzake erfbelasting), winstrechten, kapitaalverzekeringen</i>	- Rechten op kapitaalsuitkeringen uitsluitend ter zake van invaliditeit/ziekte/ongeval - Nettolijfrenten

pro memorie

Belast	Vrijgesteld ¹⁾
Overige vermogensrechten <i>Dit is een restcategorie, waaronder bijvoorbeeld niet-bedrijfsmatig geëxploreerde vergunningen vallen. Afgezonderd particulier vermogen (bijvoorbeeld vermogen dat in een trust is ondergebracht) wordt rechtstreeks toegerekend aan de inbrenger. Dat kan vermogen in box 3 zijn, maar ook in box 1 of 2</i>	- Rechten op termijnen van de overdrachtprijs van een aanmerkelijk belang, indien de overdrachtprijs uit een of meer termijnen bestaat waarvan op het vervreemdingstijdstip het aantal of de omvang onbekend is - Overige vrijstellingen, zie tabel vrijstellingen box 3, 1.6.2.1
Aftrekbaar	Niet aftrekbaar
Schulden <i>Verplichtingen met waarde in het economische verkeer, inclusief schulden waarvan de rente niet aftrekbaar is in box 1 of box 2, inclusief schulden inzake erfbelasting maar exclusief overige belastingschulden</i>	- Drempel voor schulden, zie tabel drempel schulden box 3, 1.6.2.2 - Contante waarde van verplichtingen, bijvoorbeeld op grond van periodieke giften of alimentatie, als deze al als persoonsgebonden aftrek in aanmerking kunnen worden genomen

¹⁾ Vermogensbestanddelen die in box 1 of box 2 worden aangegeven, worden in box 3 niet in aanmerking genomen tenzij specifieke allocatieregels anders bepalen.

1.6.2.1 Vrijstellingen box 3

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Rechten op overlijdensuitkeringen, mits maximaal	7.913	7.444	7.348
Contant geld en vergelijkbare vermogensrechten (bijvoorbeeld chipkaart, cadeaubonnen)			
Per belastingplichtige	596	560	552
Gezamenlijk met partner	1.192	1.120	1.104
Groene beleggingen ¹⁾			
Per belastingplichtige	65.072	61.215	60.429
Gezamenlijk met partner	130.144	122.430	120.858
Op 14 december 1999 bestaande kapitaal-verzekeringen, maximaal ²⁾	123.428	123.428	123.428

¹⁾ Vanaf 2023 wordt een onderscheid gemaakt tussen groene beleggingen in de vorm van een of meer banktegoeden en groene beleggingen in de vorm van overige bezittingen. De vrijstelling wordt daarbij zoveel mogelijk toegerekend aan de overige bezittingen.

²⁾ Partners kunnen bij de aangifte verzoeken om toepassing van tweemaal de (maximale) vrijstelling, ongeacht de mate waarin zij ieder zijn gerechtigd tot de polis.

1.6.2.2 Drempel schulden box 3

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Drempel voor belastingplichtige zonder partner	3.400	3.200	3.200
Gezamenlijke drempel voor belastingplichtige met partner	6.800	6.400	6.400

1.6.2.3 Leegwaarderatio

Verhuurde woningen zijn soms minder waard dan niet-verhuurde woningen. De waarde van verhuurde woningen voor box 3 en de erf- en schenkbelasting wordt bepaald door de WOZ-waarde te vermenigvuldigen met de leegwaarderatio.

Verhouding jaarlijkse huurprijs tot WOZ-waarde		2023 ¹⁾ Leegwaarderatio	2022 Leegwaarderatio	2021 Leegwaarderatio
meer dan	maar niet meer dan			
%	%	%	%	%
0	1	73	45	45
1	2	79	51	51
2	3	84	56	56
3	4	90	62	62
4	5	95	67	67
5	6	100	73	73
6	7	100	78	78
7	–	100	85	85

¹⁾ Vanaf 2023 worden woningen die via een tijdelijk huurcontract worden verhuurd uitgesloten van toepassing van de leegwaarderatio. Wanneer sprake is van niet-marktconforme verhuur aan gelieerde partijen, zoals familie, geldt een leegwaarderatio van 100% (2022 en 2021: 62%).

1.7 Heffingvrij vermogen

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Per belastingplichtige	57.000	50.650	50.000
Gezamenlijk met partner	114.000	101.300	100.000

1.8 Persoonsgebonden aftrek

1.8.1 Uitgaven voor specifieke zorgkosten

Uitgaven voor specifieke zorgkosten komen slechts voor aftrek in aanmerking voor zover ze boven een drempelbedrag uitkomen dat afhangt van het drempelinkomen (verzamelinkomen voor toepassing van de persoonsgebonden aftrek).

Drempel 2023

Drempelinkomen meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	Drempel:
–	8.603	EUR 149
8.603	45.695	1,65% van het drempelinkomen
45.695	–	1,65% van EUR 42.986 vermeerderd met 5,75% van het bedrag dat hoger is dan EUR 42.986

Drempel 2022

Drempelinkomen meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	Drempel:
–	8.093	EUR 141
8.093	42.986	1,65% van het drempelinkomen
42.986	–	1,65% van EUR 42.986 vermeerderd met 5,75% van het bedrag dat hoger is dan EUR 42.986

Drempel 2021

Drempelinkomen meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	Drempel:
–	7.989	EUR 139
7.989	42.433	1,65% van het drempelinkomen
42.433	–	1,65% van EUR 42.433 vermeerderd met 5,75% van het bedrag dat hoger is dan EUR 42.433

1.8.1.1 Vermenigvuldigingsfactor

De regeling uitgaven voor specifieke zorgkosten kent een vermenigvuldigingsfactor voor de aftrekposten met uitzondering van de uitgaven voor genees- en heelkundige hulp en de uitgaven voor reiskosten voor ziekenbezoek. De vermenigvuldigingsfactor is van toepassing wanneer het drempelinkomen niet meer bedraagt dan EUR 38.703 (2022: EUR 36.409 en 2021: EUR 35.941). De vermenigvuldigingsfactor bedraagt 2,13 (2022 en 2021: eveneens 2,13) voor personen die de AOW-leeftijd hebben bereikt (zie 1.10.4). Voor personen die de AOW-leeftijd nog niet hebben bereikt, is de vermenigvuldigingsfactor 1,40 (2022 en 2021: eveneens 1,40).

1.8.2 Weekenduitgaven voor gehandicapten

De volgende bedragen komen voor aftrek in aanmerking:

- EUR 12 (2022 en 2021: EUR 11) per dag van verzorging van de gehandicapte door de belastingplichtige;
- EUR 0,21 (2022 en 2021: EUR 0,19) per kilometer voor het vervoer van de gehandicapte per auto door de belastingplichtige over de reisafstand tussen de plaats waar de gehandicapte doorgaans verblijft en de plaats waar de belastingplichtige doorgaans verblijft.

1.8.3 Scholingsuitgaven (vervallen m.i.v. 2022)

Scholingsuitgaven zijn uitgaven voor het door belastingplichtige zelf volgen van een opleiding of studie met het oog op het verwerven van inkomen uit werk en woning. Voor de aftrek van de uitgaven geldt een drempel van EUR 250 (2021) en, buiten de standaardstudieperiode, een maximum van EUR 15.000 (2021). Alleen de werkelijk gemaakte kosten kunnen in aftrek worden gebracht. Voor belastingplichtigen met recht op studiefinanciering geldt dat aftrek voor scholingsuitgaven vanaf het studiejaar 2015/2016 niet meer is toegestaan.

Vanaf 2022 is de aftrek van scholingsuitgaven in de inkomstenbelasting vervangen door een persoonlijk ontwikkelbudget voor scholing en ontwikkeling, de subsidieregeling STAP-budget.

1.8.4 Giftenaftrek

Voor aftrekbare giften die niet in de vorm van periodieke uitkeringen zijn gedaan (in dit kader de zogeheten andere giften) geldt een drempel van EUR 60 (2022 en 2021: eveneens EUR 60) of, als dat meer is, 1% (2022 en 2021: eveneens 1%) van het verzamelinkomen voor toepassing van de persoonsgebonden aftrek. Tevens geldt voor deze andere giften een maximum van 10% (2022 en 2021: eveneens 10%) van dat inkomen. Bij partners geldt dat zij hun andere giften en hun verzamelinkomens moeten samenvoegen.

Giften die de vorm hebben van het afzien van een vergoeding van kosten voor vervoer per auto, anders dan per taxi, worden in aanmerking genomen voor EUR 0,21 (2022 en 2021: EUR 0,19) per kilometer. Het afzien van een kostenvergoeding, bijvoorbeeld door een vrijwilliger, kan onder voorwaarden worden aangemerkt als aftrekbare gift.

Een gift aan een algemeen nut beogende instelling (ANBI) die is aangemerkt als culturele instelling kan in aanmerking worden genomen voor 1,25 (2022 en 2021: eveneens 1,25) keer het bedrag van de gedane gift. Deze extra aftrek wordt toegepast over maximaal EUR 5.000 (2022 en 2021: eveneens EUR 5.000) van de aan culturele instellingen gedane giften.

Contante giften komen met ingang van 2021 niet meer voor aftrek in aanmerking.

Met ingang van 2023 wordt de aftrek van periodieke giften begrensd tot EUR 250.000 per jaar (voor partners gezamenlijk). Dit geldt niet voor periodieke giften van voor 4 oktober 2022, 16:00 uur. Deze periodieke giften zijn tot uiterlijk 2027 nog volledig aftrekbaar.

1.9 Verliesverrekening

	2023 jaar	2022 jaar	2021 jaar
Verliescompensatietermijnen voor inkomen uit werk en woning (box 1)			
Voorwaarts	9	9	9
Achterwaarts	3	3	3
Verliescompensatietermijnen voor inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2)			
Voorwaarts	6	6	6
Achterwaarts	1	1	1

1.9.1 Verliesverdamping

Verliezen uit belastingjaar	Jaar van verdamping
2011 of eerder	2021 of eerder
2012	2022
2013	2023
2014	2024

1.10 Tarieven in de boxen

1.10.1 Box 1: belastbaar inkomen uit werk en woning

2023

Belastbaar inkomen in box 1		Belastingtarief	Premies volksverze- keringen	Totaaltarief	Heffing over totaal van de schijven
Meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	%	%	%	EUR
Jonger dan AOW-leeftijd					
–	37.149	9,28	27,65	36,93	13.719
37.149	73.031	36,93	–	36,93	26.970
73.031		49,50	–	49,50	
AOW-leeftijd en ouder					
Geboren vanaf 1 januari 1946					
–	37.149	9,28	9,75	19,03	7.069
37.149	73.031	36,93	–	36,93	20.321
73.031		49,50	–	49,50	
Geboren voor 1 januari 1946 ¹⁾					
–	38.703	9,28	9,75	19,03	7.365
38.703	73.031	36,93	–	36,93	20.043
73.031		49,50	–	49,50	

2022

Belastbaar inkomen in box 1		Belastingtarief	Premies volksverze- keringen	Totaaltarief	Heffing over totaal van de schijven
Meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	%	%	%	EUR
Jonger dan AOW-leeftijd					
–	35.472	9,42	27,65	37,07	13.149
35.472	69.398	37,07	–	37,07	25.726
69.398		49,50	–	49,50	
AOW-leeftijd en ouder Geboren vanaf 1 januari 1946					
–	35.472	9,42	9,75	19,17	6.800
35.472	69.398	37,07	–	37,07	19.376
69.398		49,50	–	49,50	
Geboren voor 1 januari 1946 ¹⁾					
–	36.409	9,42	9,75	19,17	6.980
36.409	69.398	37,07	–	37,07	19.209
69.398		49,50	–	49,50	

2021

Belastbaar inkomen in box 1		Belastingtarief	Premies volksverze- keringen	Totaaltarief	Heffing over totaal van de schijven
Meer dan EUR	maar niet meer dan EUR	%	%	%	EUR
Jonger dan AOW-leeftijd					
–	35.129	9,45	27,65	37,10	13.033
35.129	68.507	37,10	–	37,10	25.416
68.507		49,50	–	49,50	
AOW-leeftijd en ouder Geboren vanaf 1 januari 1946					
–	35.129	9,45	9,75	19,20	6.745
35.129	68.507	37,10	–	37,10	19.128
68.507		49,50	–	49,50	
Geboren voor 1 januari 1946 ¹⁾					
–	35.941	9,45	9,75	19,20	6.901
35.941	68.507	37,10	–	37,10	18.983
68.507		49,50	–	49,50	

¹⁾ Voor personen geboren voor 1 januari 1946 loopt de eerste schijf iets verder door.

1.10.2 Tariefaanpassing bepaalde grondslagverminderende posten

	2023 %	2022 %	2021 %
Maximaal aftrektarief ¹⁾	36,93	40	43

¹⁾ Dit is het maximale tarief waartegen bepaalde aftrekposten in de hoogste schijf in box 1 kunnen worden afgetrokken. Het betreft de aftrekbare kosten met betrekking tot de eigen woning, persoonsgebonden aftrek, ondernemersaftrek, mkb-winstvrijstelling en terbeschikkingstellingsvrijstelling.

1.10.3 Premiepercentages volksverzekeringen

	2023 %	2022 %	2021 %
Jonger dan AOW-leeftijd (zie 1.10.4)			
AOW	17,90	17,90	17,90
Anw	0,10	0,10	0,10
Wlz	9,65	9,65	9,65
Ouder dan AOW-leeftijd (zie 1.10.4)			
AOW	–	–	–
Anw	0,10	0,10	0,10
Wlz	9,65	9,65	9,65

1.10.4 AOW-leeftijd

Jaar	AOW-leeftijd
2028	67 jaar en drie maanden
2024, 2025, 2026 en 2027	67 jaar
2023	66 jaar en tien maanden
2022	66 jaar en zeven maanden
2019, 2020 en 2021	66 jaar en vier maanden
2018	66 jaar
2017	65 jaar en negen maanden
2016	65 jaar en zes maanden
2015	65 jaar en drie maanden
2014	65 jaar en twee maanden
2013	65 jaar en een maand
2012 of eerder	65 jaar

1.10.5 Box 2: belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang

	2023 %	2022 %	2021 %
Tarief	26,9	26,9	26,9

1.10.6 Box 3: belastbaar inkomen uit sparen en beleggen

	2023 %	2022 %	2021 %
Tarief	32	31	31

1.11 Heffingskortingen

	2023		2022		2021	
	Jonger dan AOW-leeftijd EUR	AOW-leeftijd en ouder EUR	Jonger dan AOW-leeftijd EUR	AOW-leeftijd en ouder EUR	Jonger dan AOW-leeftijd EUR	AOW-leeftijd en ouder EUR
Algemene heffingskorting ^{1,8)}						
Maximaal voor lagere inkomens	3.070	1.583	2.888	1.494	2.837	1.469
Arbeidskorting ^{2,8)}						
Maximaal voor lagere inkomens	5.520	2.604	4.260	2.204	4.205	2.178
Inkomensafhankelijke combinatiekorting (maximaal) ^{3,8)}	2.694	1.389	2.534	1.310	2.815	1.457
Ouderenkorting (maximaal) ⁴⁾		1.835		1.726		1.703
Alleenstaande-ouderenkorting ⁵⁾		478		449		443
Jonggehandicaptenkorting ⁶⁾	820		771		761	
Levensloopverlofkorting ⁷⁾	–		–		223	

- 1) Geldt voor iedereen. Vanaf een inkomen van EUR 22.660 (2022: EUR 21.317 en 2021: EUR 21.043) wordt de algemene heffingskorting lager naarmate het belastbaar inkomen uit werk en woning stijgt. Vanaf dit bedrag wordt de algemene heffingskorting opgebouwd met 6,095% (2022: 6,007% en 2021: 5,977%).
- 2) Geldt voor iedereen met arbeidsinkomen (het gezamenlijke bedrag aan met tegenwoordige arbeid genoten loon, winst uit onderneming en resultaat uit overige werkzaamheden). De afbouw van de arbeidskorting met 6,51% (2022: 5,86% en 2021: 6%) start bij een inkomen van EUR 37.691 (2022: EUR 36.649 en 2021: EUR 35.652).
- 3) Geldt voor minstverdienende partners en alleenstaande ouders tot wiens huishouden in het kalenderjaar gedurende ten minste zes maanden een kind behoort dat bij aanvang van het kalenderjaar jonger is dan 12 jaar en dat op hetzelfde woonadres staat ingeschreven. De inkomensafhankelijke combinatiekorting bedraagt 11,45% (2022 en 2021: eveneens 11,45%) van het arbeidsinkomen voor zover dat meer bedraagt dan EUR 5.547 (2022: EUR 5.219 en 2021: EUR 5.153), maar maximaal het in de tabel opgenomen bedrag. Dit maximale bedrag wordt bereikt bij een arbeidsinkomen van EUR 29.075 (2022: EUR 27.350 en 2021: EUR 29.738).
- 4) Geldt voor belastingplichtigen die aan het einde van het kalenderjaar de AOW-leeftijd hebben bereikt (zie 1.10.4) en die een verzamelinkomen hebben van niet meer dan EUR 40.888 (2022: EUR 38.464 en 2021: EUR 37.970). Boven dit verzamelinkomen wordt de ouderenkorting opgebouwd met 15% (2022 en 2021: eveneens 15%).
- 5) Geldt voor degene die in het kalenderjaar in aanmerking komt voor een AOW-uitkering voor alleenstaanden.

pro memorie

- 6) Geldt voor de belastingplichtige die in het kalenderjaar recht heeft op een uitkering op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong), tenzij voor hem de ouderenkorting geldt.
- 7) De levensloopverlofkorting was gelijk aan het bedrag van het opgenomen levenslooptegoed, met een maximum van EUR 223 (2021) per jaar waarin is gestort in de levensloopregeling. Bedragen aan levensloopverlofkorting die in voorafgaande jaren al waren genoten, werden in mindering gebracht. De levensloopverlofkorting is per 1 januari 2012 afgeschaft. De in het verleden opgebouwde levensloopverlofkorting bleef intact voor deelnemers die op 31 december 2011 een positief saldo op hun levensloopregeling hadden staan. Deelnemers aan de levensloopregeling die op 31 december 2011 een saldo van minimaal EUR 3.000 hadden staan, konden tot en met 31 oktober 2021 blijven inleggen. Bij een inleg na 2011 werd geen levensloopverlofkorting meer opgebouwd. Op 1 november 2021 nog bestaande levenslooptegoeden zijn eind 2021 uitbetaald.
- 8) De voor 1 januari 1963 geboren minstverdienende partner die de algemene heffingskorting niet volledig kan verzilveren tegen de eigen verschuldigde inkomstenbelasting en premie voor de volksverzekeringen, krijgt deze korting uitbetaald voor zover de meestverdienende partner voldoende belasting en premie voor de volksverzekeringen betaalt. De na 1962 geboren minstverdienende partner kon voor 2023 de algemene heffingskorting gedeeltelijk uitbetaald krijgen (2022: 6,67% en 2021: 13,33%). Iedere minstverdienende partner kon voor 2023 verder nog de arbeidskorting en de inkomensafhankelijke combinatiekorting gedeeltelijk uitbetaald krijgen (2022: 6,67% en 2021: 13,33%).

1.11.1 Heffingskortingen in verband met beleggingen

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Korting groene beleggingen (maximaal) ¹⁾	456	429	423

- ¹⁾ Deze heffingskorting geldt alleen voor groene beleggingen (beleggingen in fiscaal erkende groene fondsen). De korting bedraagt 0,7% (2022 en 2021: eveneens 0,7%) van het bedrag dat daarvoor is vrijgesteld in box 3, zie 1.6.2.1.

1.12 Teruggaaf- en aanslaggrens

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Teruggaafgrens inkomstenbelasting	17	16	16
Aanslaggrens inkomstenbelasting	52	49	49

2 Toeslagen

2.1 Zorgtoeslag

	2023 ²⁾		2022 ²⁾		2021 ²⁾	
	Maximaal inkomen	Maximale toeslag	Maximaal inkomen	Maximale toeslag	Maximaal inkomen	Maximale toeslag
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Alleenstaande ¹⁾	38.520	1.858	31.998	1.336	31.138	1.287
Aanvrager met toeslagpartner ¹⁾	48.224	3.182	40.944	2.553	39.979	2.487

- 1) Bij een hoger inkomen bestaat geen recht meer op zorgtoeslag. Zie ook www.toeslagen.nl voor het maken van proefberekeningen.
- 2) Er bestaat geen recht op zorgtoeslag indien het vermogen groter is dan de in tabel 2.5 genoemde bedragen.

2.2 Kindgebonden budget

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Aantal kinderen jonger dan 18 jaar			
Gezin met een kind	1.653	1.220	1.204
Gezin met twee kinderen	3.185	2.326	2.226
Verhoging vanaf derde kind	1.532	1.001	919
Verhoging voor alleenstaande ouder ('alleenstaande-ouderkop')	3.848	3.285	3.242
Verhoging kind ouder dan 12	267	–	–
Verhoging kind ouder dan 16	476	–	–
Maximale toeslag bij inkomen tot en met			
Alleenstaande ouder	22.356 ¹⁾	22.356 ¹⁾	21.835 ¹⁾
Ouder met toeslagpartner	39.596 ¹⁾	39.596 ¹⁾	38.853 ¹⁾

- 1) Vanaf dit inkomen wordt het kindgebonden budget afgebouwd met 6,75% (2022 en 2021: eveneens 6,75%). Zie ook www.toeslagen.nl voor het maken van proefberekeningen.

2.3 Kinderopvangtoeslag

Kinderopvangtoeslag ¹⁾	Gezinnen met kinderen kunnen een bijdrage in de kosten van kinderopvang krijgen via de kinderopvangtoeslag. De hoogte van de kinderopvangtoeslag is afhankelijk van: • de hoogte van het inkomen; • het soort opvang en het aantal opvanguren; • het betaalde uurtarief. Zie voor maximale uurtarieven de tabel 2.3.1; • het aantal kinderen dat van de opvang gebruikmaakt.
-----------------------------------	--

- 1) Zie ook www.toeslagen.nl voor het maken van proefberekeningen.

2.3.1 Maximumuurtarief kinderopvang

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Kindercentrum (dagopvang)	9,12	8,50	8,46
Kindercentrum (buitenschoolse opvang)	7,85	7,31	7,27
Gastouderopvang (dagopvang en buitenschoolse opvang)	6,85	6,52	6,49

2.4 Huurtoeslag

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Maximale huurgrens			
Aanvrager is jonger dan 23 jaar	452,20	442,46	442,46
Aanvrager is 23 jaar of ouder of jonger dan 23 jaar met een kind	808,06	763,47	752,33
Vrijgesteld inkomen			
Vrijgesteld inkomen thuiswonend kind jonger dan 23 jaar	5.432	5.110	5.044

2.5 Vermogenstoets voor zorg-, huurtoeslag en kindgebonden budget

2023

Vrijstelling vermogen	Zorgtoeslag EUR	Kindgebonden budget EUR	Huurtoeslag EUR
Alleenstaande	127.582	127.582	33.748 ¹⁾
Aanvrager met toeslagpartner	161.329	161.329	67.496

¹⁾ Een medebewoner mag niet meer dan EUR 33.748 vermogen hebben.

2022

Vrijstelling vermogen	Zorgtoeslag EUR	Kindgebonden budget EUR	Huurtoeslag EUR
Alleenstaande	120.020	120.020	31.747 ¹⁾
Aanvrager met toeslagpartner	151.767	151.767	63.494

¹⁾ Een medebewoner mag niet meer dan EUR 31.747 vermogen hebben.

2021

Vrijstelling vermogen	Zorgtoeslag EUR	Kindgebonden budget EUR	Huurtoeslag EUR
Alleenstaande	118.479	118.479	31.340 ¹⁾
Aanvrager met toeslagpartner	149.819	149.819	62.680

¹⁾ Een medebewoner mag niet meer dan EUR 31.340 vermogen hebben.

3 Vergoedingen, verstrekkingen en aftrekposten

3.1 Beperking van aftrekposten

	I Winst IB: kosten specifiek voor de ondernemer bij de eenmanszaak en resultaat overige werkzaamheden	II Winst IB/Vpb: kosten ten aanzien van iedere onderneming
Woon-werkverkeer	Per kilometer: 2023: EUR 0,21 2022: EUR 0,19 2021: EUR 0,19	Aftrekbaar
Zakelijk gebruik privéauto	Per kilometer: 2023: EUR 0,21 2022: EUR 0,19 2021: EUR 0,19	Aftrekbaar
Werkruimte in privéwoning ¹⁾ <i>Er is elders geen werkruimte beschikbaar en het inkomen wordt voor 70% of meer in of vanuit de werkruimte in de privéwoning en voor 30% of meer in die werkruimte verworven</i> <i>Er is elders wel een werkruimte beschikbaar en het inkomen wordt voor 70% of meer in de werkruimte in de privéwoning verworven</i>	Aftrekbaar Aftrekbaar	Aftrekbaar Aftrekbaar
Huisvesting buiten de woonplaats	Maximaal twee jaar aftrekbaar	Aftrekbaar
Kleding en persoonlijke verzorging, uitgezonderd werkkleding	Niet aftrekbaar	Aftrekbaar
Literatuur, uitgezonderd vakliteratuur	Niet aftrekbaar	Aftrekbaar
Representatie	2023: aftrekbaar 80% ²⁾ 2022: aftrekbaar 80% ²⁾ 2021: aftrekbaar 80% ²⁾	2023: aftrekbaar 73,5% ³⁾ 2022: aftrekbaar 73,5% ³⁾ 2021: aftrekbaar 73,5% ³⁾
Muziekinstrumenten, geluidsapparatuur, gereedschappen, computers, beeldapparatuur en dergelijke	Niet aftrekbaar ⁴⁾	Aftrekbaar
Verhuiskosten ⁵⁾	Aftrekbaar maximaal: 2023: EUR 7.750 2022: EUR 7.750 2021: EUR 7.750	Aftrekbaar

pro memorie

	I Winst IB: kosten specifiek voor de ondernemer bij de eenmanszaak en resultaat overige werkzaamheden	II Winst IB/Vpb: kosten ten aanzien van iedere onderneming
Overbrenging inboedel	Aftrekbaar	Aftrekbaar
Congressen, seminars, symposia, excursies, studiereizen en dergelijke, inclusief reis- en verblijfkosten	2023: aftrekbaar 80% ^{2,6)} 2022: aftrekbaar 80% ^{2,6)} 2021: aftrekbaar 80% ^{2,6)}	2023: aftrekbaar 73,5% ³⁾ 2022: aftrekbaar 73,5% ³⁾ 2021: aftrekbaar 73,5% ³⁾
Voedsel, drank en genotmiddelen	2023: aftrekbaar 80% ²⁾ 2022: aftrekbaar 80% ²⁾ 2021: aftrekbaar 80% ²⁾	2023: aftrekbaar 73,5% ³⁾ 2022: aftrekbaar 73,5% ³⁾ 2021: aftrekbaar 73,5% ³⁾
Geldboeten (inclusief kosten criminele activiteiten) ⁷⁾	Niet aftrekbaar	Niet aftrekbaar
Telefoon en internet	Niet aftrekbaar zijn de telefoonabonnementen voor aansluitingen in de woonruimte	Aftrekbaar

- 1) De werkruimte moet een naar verkeersopvatting zelfstandig gedeelte van de woning vormen.
- 2) De belastingplichtige kan kiezen tussen aftrek van de kosten tot het in de tabel vermelde percentage of het niet aftrekken van de kosten tot een bedrag van EUR 5.100 (2022: EUR 4.800 en 2021: EUR 4.700).
- 3) Bij belastingplichtigen voor de vennootschapsbelasting die werknemers in dienst hebben is de aftrekdrempel voor gemengde kosten 0,4% (2022 en 2021: eveneens 0,4%) van het gezamenlijke bedrag aan belastbaar loon van alle werknemers, met een minimum van EUR 5.100 (2022: EUR 4.800 en 2021: EUR 4.700). Loon uit vroegere dienstbetrekking aan ex-werknemers blijft daarbij naar keuze buiten beschouwing. De mogelijkheid bestaat verder om niet te kiezen voor de aftrekdrempel maar aftrek van de kosten tot het in de tabel vermelde percentage. Ter zake van ondernemingen in de inkomstenbelasting geldt wat in voetnoot 2 staat en het percentage waar daar naar wordt verwezen.
- 4) Als deze tot het privévermogen behoren of in privé zijn gehuurd.
- 5) De ondernemer of resultaatgenieter verhuist in ieder geval in het kader van de onderneming ingeval hij binnen twee jaar na de verplaatsing van de onderneming door verhuizing de afstand tussen zijn woning en de vestigingsplaats van de onderneming met ten minste 60% verkleint, terwijl tot die verhuizing de afstand tussen zijn woning en de plaats van de onderneming ten minste 25 kilometer bedroeg.
- 6) De reis- en verblijfkosten in verband met cursussen en opleidingen voor studie en beroep, alsmede in verband met congressen, seminars, symposia, excursies, studiereizen en dergelijke worden voor maximaal EUR 1.500 (2022 en 2021: eveneens EUR 1.500) in aanmerking genomen, tenzij de aard van de door de belastingplichtige verrichte werkzaamheden noodzaakt tot het bijwonen hiervan.
- 7) Vanaf 1 januari 2020 vallen ook bestuursrechtelijke dwangsommen en geldsommen in het kader van strafbeschikkingen hieronder.

3.2 Eindheffing op verstrekkingen aan anderen dan eigen werknemers

	2023 %	2022 %	2021 %
Verstrekkingen aan anderen dan eigen werknemers niet meer dan EUR 136	45	45	45
Verstrekkingen aan anderen dan eigen werknemers meer dan EUR 136	75	75	75

3.3 Werkkostenregeling

Met ingang van 1 januari 2015 is de werkkostenregeling (WKR) voor alle werkgevers verplicht. Onder de WKR kan de werkgever, uitgaande van een vrije ruimte, onbelast vergoedingen en verstrekkingen doen aan zijn werknemer, mits hij deze tijdig aanwijst als eindheffingsbestanddeel. Daarnaast zijn er een aantal gerichte vrijstellingen, nihilwaarderingen en forfaitaire waarderingen. Over het bedrag boven de vrije ruimte zal de werkgever loonbelasting moeten betalen in de vorm van een eindheffing.

De eindheffing van de werkkostenregeling wordt per werkgever berekend. Onder voorwaarden mag deze eindheffing ook op concernniveau worden berekend. Uiterlijk bij de aangifte over het tweede tijdvak van 2024 moet de werkgever de eventuele eindheffing betalen en beslissen of over 2023 de concernregeling wordt toegepast.

Vergoedingen en verstrekkingen ter zake of in de vorm van de auto van de zaak, geldboeten, een woning en (met ingang van 2016) het rentevoordeel en kosten van een personeelslening in verband met de eigen woning kunnen niet als eindheffingsbestanddeel worden aangewezen. Met ingang van 2020 geldt dat ook voor bestuursrechtelijke dwangsommen en geldsommen in het kader van strafbeschikkingen.

	2023 %	2022 %	2021 %
Vrije ruimte bij totale loonsom tot EUR 400.000 ¹⁾	3	1,7	3
Vrije ruimte voor zover totale loonsom meer dan EUR 400.000 bedraagt ¹⁾	1,18	1,18	1,18
Gerichte vrijstellingen, nihilwaarderingen en forfaitaire waarderingen ²⁾	Zie tabel	Zie tabel	Zie tabel
Eindheffingspercentage bij overschrijden vrije ruimte	80	80	80
Intermediaire kosten (vergoeding)	Onbelast, zie tabel	Onbelast, zie tabel	Onbelast, zie tabel

¹⁾ De grondslag van de vrije ruimte wordt bepaald door het totale fiscaal loon van alle werknemers per inhoudingsplichtige werkgever. Met ingang van 1 januari 2015 mag de grondslag onder voorwaarden op concernniveau worden berekend.

²⁾ Naast de vrije ruimte kan een aantal gerichte vergoedingen of verstrekkingen worden gedaan. Verder geldt een nihilwaardering of een forfaitaire waardering voor bepaalde loonbestanddelen.

3.3.1 Tabel gerichte vrijstellingen

Vergoeding of verstrekking ¹⁾	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR
Vervoer en reiskosten in het kader van de dienstbetrekking: • abonnementen voor reizen met openbaar vervoer • zakelijke reizen en woon-werkverkeer met eigen vervoer (m.u.v. taxi, luchtvaartuig, schip of vervoer georganiseerd door de werkgever), per kilometer maximaal • losse kaartjes voor zakelijke reizen openbaar vervoer	Vrijgesteld 0,21	Vrijgesteld 0,19	Vrijgesteld 0,19
Kosten van tijdelijk verblijf in het kader van de dienstbetrekking	Vrijgesteld	Vrijgesteld	Vrijgesteld
Gereedschappen, computers, mobiele communicatiemiddelen en dergelijke apparatuur ²⁾	Vrijgesteld	Vrijgesteld	Vrijgesteld
Bijscholing, cursussen, congressen, vakliteratuur, training en dergelijke, voor zover ze van belang zijn voor het werk van de werknemer (inclusief kosten van inschrijving in een beroepsregister)	Vrijgesteld	Vrijgesteld	Vrijgesteld
Studie- en opleidingskosten ³⁾	Vrijgesteld	Vrijgesteld	Vrijgesteld
Procedures tot erkenning van verworven competenties (EVC-procedures) ³⁾	Vrijgesteld	Vrijgesteld	Vrijgesteld
Outplacement	Vrijgesteld	Vrijgesteld	Vrijgesteld
Maaltijden als gevolg van overwerk, koopavonden, dienstreizen en dergelijke	Vrijgesteld	Vrijgesteld	Vrijgesteld
Verhuiskosten, maximaal	7.750	7.750	7.750
Kosten overbrengen inboedel	Vrijgesteld	Vrijgesteld	Vrijgesteld
Extraterritoriale kosten ⁴⁾	Vrijgesteld	Vrijgesteld	Vrijgesteld
Verplichte arbovoorzieningen die geheel of gedeeltelijk op de werkplek worden gebruikt of verbruikt ⁵⁾	Vrijgesteld	Vrijgesteld	Vrijgesteld
Hulpmiddelen die ook buiten de werkplek gebruikt kunnen worden en die de werknemer voor 90% of meer zakelijk gebruikt	Vrijgesteld	Vrijgesteld	Vrijgesteld
Korting op producten uit eigen bedrijf, maximaal per jaar ⁶⁾	500	500	500
Verklaring omtrent het gedrag (VOG)	Vrijgesteld	Vrijgesteld	Vrijgesteld
Thuiswerken, maximaal per thuiswerkdag	2,15	2	Belast

¹⁾ Het bovenmatige deel van de gerichte vrijstelling valt in de vrije ruimte.

²⁾ De vergoeding en verstrekking (waaronder terbeschikkingstellingen) zijn gericht vrijgesteld als voldaan wordt aan het noodzakelijkheids criterium.

³⁾ Met ingang van 2021 ook voor voormalige werknemers.

⁴⁾ In plaats van de werkelijke extraterritoriale kosten kan voor werknemers die vanuit het buitenland naar Nederland komen en een specifieke deskundigheid bezitten die op de Nederlandse arbeidsmarkt niet, of schaars, aanwezig is gedurende maximaal vijf jaar (2022 en 2021: eveneens vijf jaar) maximaal 30% (2022 en 2021: eveneens 30%) van het loon onbelast (gericht vrijgesteld) worden vergoed door de werkgever ('30%-regeling'). Deze deskundigheid wordt aanwezig geacht als het loon van de desbetreffende werknemer op jaarbasis meer dan EUR 41.954 (2022: 39.467 en 2021: EUR 38.961) bedraagt. Voor werknemers jonger dan 30 jaar met een mastergraad geldt een lagere loongrens, namelijk EUR 31.891 (2022: EUR 30.001 en 2021: EUR 29.616). De 30%-

regeling wordt vanaf 1 januari 2024 afgetopt tot de WNT-norm, ook wel bekend als de balkenendenorm. Dit betekent dat de 30%-regeling kan worden toegepast op het loon tot de WNT-norm (2023: € 223.000). Als de 30%-regeling nog over het laatste loontijdvak van 2022 is toegepast, geldt de aftopping vanaf 1 januari 2026 (en dus niet 1 januari 2024).

- 5) Het begrip 'werkplek' voor arbovoorzieningen is uitgebreider en is ook de plaats buiten de werkplek waar uitvoering wordt gegeven aan het arbobeleid van de werkgever.
- 6) De korting of vergoeding bij de aankoop van producten uit eigen bedrijf is gericht vrijgesteld onder de volgende voorwaarden:
 - De producten zijn niet branchevreemd.
 - De korting of vergoeding is per product maximaal 20% (2022 en 2021: eveneens 20%) van de waarde in het economische verkeer van dat product.
 - De kortingen of vergoedingen bedragen in het kalenderjaar samen niet meer dan het in de tabel genoemde maximale bedrag. Een eventueel niet-gebruikt deel van de vrijstelling mag niet worden doorgeschoven naar een volgend jaar.
 - Is de dienstbetrekking door pensionering of arbeidsongeschiktheid geëindigd, dan is de vrijstelling ook van toepassing.

3.3.2 Tabel nihilwaarderingen

Voor de volgende soorten loon in natura geldt een nihilwaardering:			
• voorzieningen op de werkplek, zoals bedrijfsfitness, personeelsfestiviteiten, gereedschappen, de vaste computer, het kopieerapparaat en de vaste telefoon op het werk (niet de thuiswerkplek); • consumpties op de werkplek die geen deel uitmaken van een maaltijd; • terbeschikkinggestelde kleding die (bijna) uitsluitend geschikt is om tijdens het werk te dragen, zoals uniformen en overalls, werkkleding die op het werk achterblijft en terbeschikkinggestelde werkkleding met beeldmerken (logo) van de werkgever van samen ten minste 70 cm² per kledingstuk; • de laagrentende of renteloze personeelslening als uw werknemer daarmee een fiets, elektrische fiets of elektrische scooter voor woon-werkverkeer koopt (ook binnen cafetariaregelingen); • ov-jaarkaart en voordeelurenkaart, als uw werknemer deze kaart ook voor het werk gebruikt; • niet-permanente huisvesting op de werkplek, waarbij het redelijkerwijs niet mogelijk is dat de werknemer zich hieraan kan onttrekken, bijvoorbeeld aan boord van zeeschepen of bij parate diensten in een brandweerkazerne of ziekenhuis, op boorplatforms of bij slaapdiensten in de gehandicaptenzorg; • voorzieningen in de werkruimte thuis.			

3.3.3 Tabel forfaitaire waarderingen

Loon in natura zonder nihilwaardering, normbedragen voor:	2023	2022	2021
	EUR	EUR	EUR
Maaltijden op de werkplek	3,55	3,35	3,35
Huisvesting en inwoning, per dag ¹⁾	6,10	5,75	5,70
Kinderopvang op de werkplek ²⁾	variabel	variabel	variabel

¹⁾ Inclusief energie, water en bewassing. Niet van toepassing wanneer het redelijkerwijs niet mogelijk is dat de werknemer zich aan deze voorziening kan onttrekken.

²⁾ De waarde van door de inhoudingsplichtige verrichte kinderopvang waarvoor aanspraak kan worden gemaakt op kinderopvangtoeslag of een vergoeding van de gemeente of het UWV wordt gesteld op het aantal uren kinderopvang maal de door de overheid vastgestelde uursprijs.

3.3.4 Tabel intermediaire kosten

Vergoedingen voor intermediaire kosten zijn vergoedingen voor bedragen die de werknemer meestal in opdracht en voor rekening van de werkgever voorschiet voor:

- zaken die tot het vermogen van het bedrijf gaan horen;
- zaken die tot het vermogen van het bedrijf horen en die aan de werknemer ter beschikking zijn gesteld;
- kosten die specifiek samenhangen met de bedrijfsvoering en niet met het functioneren van de werknemer, zoals kosten die de werknemer maakt voor externe representatie van het bedrijf.

3.3.5 Gebruikelijkheidscriterium

Op grond van het per 1 januari 2016 aangescherpte gebruikelijkheidscriterium mag de omvang van de als eindheffingsbestanddeel aangewezen vergoedingen en verstrekkingen niet in belangrijke mate (30% of meer) afwijken van de omvang van de vergoedingen en verstrekkingen die in de regel in vergelijkbare omstandigheden als eindheffingsbestanddeel worden aangewezen. Het gaat er bij het gebruikelijkheidscriterium om dat het gebruikelijk is dat de werkgever de eventueel verschuldigde loonheffing over de vergoedingen of verstrekkingen via de eindheffing voor zijn rekening neemt. De Belastingdienst beschouwt vergoedingen, verstrekkingen of terbeschikkingstellingen van maximaal EUR 2.400 in totaal per persoon per jaar in ieder geval als gebruikelijk. De afwijking van 30% geldt niet voor dit bedrag.

3.3.6 Thuiswerken

Per 1 januari 2022 is een gerichte vrijstelling voor het vergoeden van thuiswerkkosten geïntroduceerd van EUR 2,15 (2022: EUR 2) per dag als een werknemer geheel of gedeeltelijk thuiswerkt. Werkgevers en werknemers kunnen afspraken maken over het aantal dagen waarop de werknemer thuis zal werken. Op basis hiervan kan de werkgever een vaste vergoeding toekennen. De vaste vergoeding hoeft niet te worden aangepast als incidenteel op een thuiswerkdag toch op de vaste werkplek wordt gewerkt, of andersom. Als de werknemer een deel van de dag thuiswerkt en het andere deel op de vaste werkplek, kan de werkgever voor deze dag een onbelaste reiskostenvergoeding geven of de onbelaste thuiswerkkostenvergoeding. Beide vergoedingen onbelast geven op één dag kan niet. Dat geldt ook voor andere situaties waarbij op kosten van de werkgever wordt gereisd naar de vaste werkplek, zoals met een auto van de zaak, fiets van de zaak, OV-abonnement of OV-chipkaart. Als een werknemer een deel van de dag thuiswerkt en diezelfde dag ook een zakelijke rit maakt, anders dan naar de vaste werkplek, dan kan de werkgever zowel de reis- en thuiswerkkosten onbelast vergoeden.

4 Loonheffingen

4.1 Loonheffingskorting

Er zijn vijf heffingskortingen die een werkgever of uitkeringsinstantie mag toepassen bij de inhouding van belasting en premies, samen de loonheffingskorting genoemd. Deze mag maar door één werkgever/uitkeringsinstantie tegelijkertijd worden toegepast. Deze heffingskortingen bestaan uit een belastingdeel en een premiedeel. Vanaf 1 januari 2019 hebben alleen inwoners van Nederland volledig recht op het belastingdeel van de loonheffingskorting. Niet-inwoners hebben alleen nog recht op het premiedeel als ze in Nederland verzekerd zijn voor de volksverzekeringen. Daarnaast hebben zij een beperkt recht op het belastingdeel van de arbeidskorting als zij inwoner zijn van een land van de landenkring EU/EER, Zwitserland en de BES-eilanden.

4.2 Afdrachtvermindering loonheffingen

Om voor de afdrachtvermindering in aanmerking te komen, moet worden voldaan aan specifieke eisen. De bepaling van de hoogte van de afdrachtvermindering is per categorie verschillend.

Zeevaart	Voor werknemers van een schip dat onder Nederlandse vlag vaart. Werknemers van bepaalde schepen vallen niet onder de afdrachtvermindering.
S&O-werk ¹⁾	Werkgevers kunnen een afdrachtvermindering van loonheffingen krijgen voor werknemers die (gekwalficeerd) S&O-werk verrichten.

¹⁾ Met ingang van 1 januari 2016 is de S&O-afdrachtvermindering niet alleen van toepassing op de loonkosten van werknemers die S&O-werk verrichten, maar ook op de overige kosten en uitgaven voor S&O-werk.

4.2.1 S&O-afdrachtvermindering

2023			2022			2021		
S&O-kosten	Verminder-		S&O-kosten	Verminder-		S&O-kosten	Verminder-	
Meer dan EUR	ing		Meer dan EUR	ing		Meer dan EUR	ing	
maar niet meer dan EUR	%		maar niet meer dan EUR	%		maar niet meer dan EUR	%	
– 350.000	32/40 ¹⁾		– 350.000	32/40 ¹⁾		– 350.000	40/50 ¹⁾	
350.000	16		350.000	16		350.000	16	

¹⁾ Het hogere percentage geldt voor starters.

4.3 Gebruikelijk loon

4.3.1 Gebruikelijk loon voor aanmerkelijkbelanghouders

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Gebruikelijk loon ¹⁾	51.000	48.000	47.000

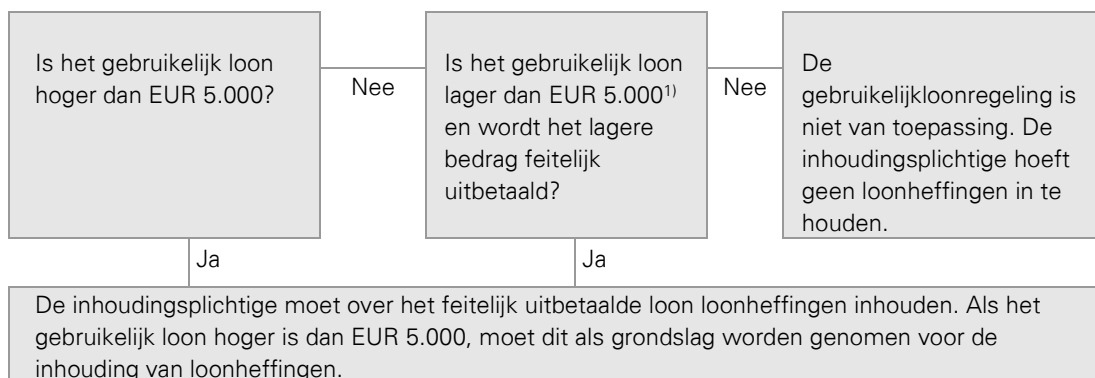
¹⁾ Het loon van een werknemer die arbeid verricht voor een vennootschap of coöperatie waarin hij of zijn partner een aanmerkelijk belang heeft of waaraan hij vermogensbestanddelen ter beschikking stelt, wordt in een kalenderjaar ten minste gesteld op het in de tabel genoemde bedrag. De mogelijkheid bestaat dat een afwijkend loon in aanmerking moet worden genomen.

4.3.2 Vaststelling gebruikelijk loon

Hoogste van de volgende bedragen: - het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking¹⁾; - het loon van de meest verdienende werknemer van u of van een verbonden lichaam; - EUR 51.000.	Lagere vaststelling indien: u aannemelijk kunt maken dat het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking lager is dan EUR 51.000 en lager is dan het loon van de meest verdienende werknemer van u of een verbonden lichaam. U stelt dan het loon op het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking.
---	--

¹⁾ Bij het begrip 'meest vergelijkbare dienstbetrekking' speelt een aanmerkelijk belang geen rol. Bij de meest vergelijkbare dienstbetrekking zijn ook vergelijkingen mogelijk met werknemers die niet hetzelfde werk doen.

4.3.3 Gebruikelijk loon EUR 5.000 of lager

¹⁾ De grens van EUR 5.000 geldt voor het totaal van de werkzaamheden van de aanmerkelijkbelanghouder; de grens wordt dus niet per vennootschap getoetst.

4.4 Maximum pensioengevend loon

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Pensioengevend loon maximaal ¹⁾	128.810	114.866	112.189

¹⁾ Bij dienstbetrekkingen in deeltijd wordt het bedrag verminderd overeenkomstig de deeltijdfactor.

4.5 Pseudo-eindheffingen

	2023 %	2022 %	2021 %
VUT-regeling (RVU)	52	52	52
Excessieve vertrekvergoedingen ¹⁾	75	75	75
	EUR	EUR	EUR
RVU-drempelvrijstelling	2.037	1.874	1.874

¹⁾ Voor zover de excessieve vertrekvergoeding meer bedraagt dan het toetsloon van EUR 612.000 (2022: EUR 576.000 en 2021: EUR 568.000).

4.6 Vrijwilligersregeling

Vrijgesteld is de vergoeding of verstrekking aan een vrijwilliger die niet bij wijze van beroep arbeid verricht voor een algemeen nut beogende instelling, een sportorganisatie of een niet als zodanig aan te merken lichaam dat niet is onderworpen aan de vennootschapsbelasting of daarvan is vrijgesteld.

Vrijgesteld is de vergoeding of verstrekking met een gezamenlijke waarde van:	2023	2022	2021
	EUR	EUR	EUR
Per maand	190	180	180
Per kalenderjaar	1.900	1.800	1.800

4.7 Modelstaat voor loonberekening 2023

	Te betalen door	Berekening nettoloon EUR	Berekening loonkosten EUR	Berekening grondslag EUR
Brutoloon	Werkgever	B	B	B
Pensioenpremie	Werkgever		+	
	Werknemer	-		-
Loon in natura	Werkgever		+	+
Bijstelling auto van de zaak	Werkgever			+
Eigen bijdrage voor privégebruik auto van de zaak	Werknemer	-	-	-
Uniform loonbegrip				U
Loonheffing, rekening houdend met de algemene heffingskorting en de arbeidskorting inclusief afbouwpercentage (indien van toepassing)	Werknemer	-		
Eindheffing voor rekening van werkgever (zie ook 3.2, 3.3 en 4.5)	Werkgever		+	
Premie WW-Awf (2,64%/7,64% ¹⁾)	Werkgever		+	
Basispremie WAO/WIA (7,61%/6,32% ²⁾)	Werkgever		+	
Gedifferentieerde premie Whk (variabel per werkgever)	Werkgever		+	
Inkomensafhankelijke bijdrage Zvw (6,68%)	Werkgever		+	
Nettoloon werknemer		N		
Afdrachtvermindering	Werkgever		-	
Loonkosten werkgever			K	

U = uniform loonbegrip (grondslag voor loonheffing, premies volksverzekeringen, werknemersverzekeringen en Zorgverzekering)

B = brutoloon

N = nettoloon werknemer

K = loonkosten werkgever

¹⁾ Vanaf 2020 geldt een laag tarief voor vaste contracten en een hoog tarief voor flexcontracten.

²⁾ Inclusief opslag kinderopvang (0,50%). Vanaf 2022 geldt een gedifferentieerde basispremie. Kleine werkgevers (met een loonsom van maximaal 25 maal het gemiddelde premieplichtig loon per werknemer per jaar) betalen een lager tarief dan (middel)grote werkgevers.

4.8 Werknemersverzekeringen

4.8.1 Premieheffingen

	2023	2022	2021
Leeftijdsgrens			
WW, WIA	AOW-leeftijd	AOW-leeftijd	AOW-leeftijd
Zvw (verzekerd vanaf 18 jaar)	Geen	Geen	Geen
Premieloon	EUR	EUR	EUR
Maximaal per werkdag:			
Zvw	257,52	229,63	224,27
WW en WIA/WAO	257,52	229,63	224,27
Maximumpremieloon per jaar			
Bij maximum aantal werkdagen van:	260	260	260
Voor Zvw	66.956	59.706	58.311
Voor WW-Awf	66.956	59.706	58.311
Voor WIA	66.956	59.706	58.311
Maximale inkomensafhankelijke premie Zvw			
- verplichte bijdrage werkgever aan Zorgverzekeringsfonds	4.473	4.030	4.082
- zonder verplichte bijdrage werkgever	3.636	3.284	3.353
Premie voor rekening van werkgever	%	%	%
Totale premie:			
- Inkomensafhankelijke bijdrage Zvw	6,68	6,75	7,00
- Inkomensafhankelijke bijdrage Zvw, lage premie ⁴⁾	5,43	5,50	5,75
- Whk-rekenpremie	1,53	1,52	1,36
- Voor WW-wachtgeldverzekering ¹⁾	Variabel	Variabel	Variabel
- Voor opslag kinderopvang	0,50	0,50	0,50
- Voor WW-Awf ²⁾	2,64/7,64	2,70/7,70	2,70/7,70
- Voor Ufo-premie	0,68	0,68	0,68
- Voor WIA-/WAO-basispremie ³⁾	7,61/6,32	7,55/5,99	7,53

¹⁾ De premie is per werkgever verschillend.

²⁾ Vanaf 2020 geldt een laag tarief voor vaste contracten en een hoog tarief voor flexcontracten in plaats van sectorpremies.

³⁾ Inclusief opslag kinderopvang. Vanaf 2022 geldt een gedifferentieerde basispremie. Kleine werkgevers (met een loonsom van maximaal 25 maal het gemiddelde premieplichtig loon per werknemer per jaar) betalen een lager tarief dan (middel)grote werkgevers.

⁴⁾ Voor directeuren-grotaandeelhouders die niet zijn verzekerd voor de werknemersverzekeringen, ondernemers en gepensioneerden geldt het lagere percentage voor de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet.

4.8.2 Uitkeringen ZW/WW/WIA

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Maximumdagloon	256,54	228,76	223,40
Uitkering als percentage van het dagloon	%	%	%
ZW, ziekgeld ¹⁾	70	70	70
Zwangerschap + bevalling	100	100	100
WIA			
- WGA (ten minste 35% tot 80% loonverlies of ten minste 80% loonverlies met zicht op herstel)	Loongerelateerde uitkering	Loongerelateerde uitkering	Loongerelateerde uitkering
- IVA (ten minste 80% loonverlies, geen zicht op herstel)	75	75	75
WW	75/70 ²⁾	75/70 ²⁾	75/70 ²⁾
Maximumuitkeringsduur			
ZW, ziekgeld	104 weken	104 weken	104 weken
WIA (voorheen WAO)	Tot AOW-leeftijd	Tot AOW-leeftijd	Tot AOW-leeftijd
WW	Afhankelijk van arbeidsverleden	Afhankelijk van arbeidsverleden	Afhankelijk van arbeidsverleden

¹⁾ Over twee ziektejaren samen betaalt de werkgever maximaal 170% van het laatstverdiende loon.

²⁾ Eerste twee maanden 75%, daarna 70%.

4.9 Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl)

De Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl) bestaat uit drie regelingen voor werkgevers en heeft als doel om werknemers met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of te houden: het loonkostenvoordeel (LKV), het lage-inkomensvoordeel (LIV) en het jeugd-LIV. Zie voor meer informatie de website van het [UWV](#).

4.9.1 Loonkostenvoordeel (LKV)

Het LKV is ingegaan op 1 januari 2018 en is een jaarlijkse tegemoetkoming voor werkgevers die een of meer werknemers in dienst nemen uit doelgroepen die vaak lastig aan het werk komen. Het gaat vooral om:

- oudere werknemers met een uitkering;
- werknemers met een arbeidsongeschiktheidsuitkering;
- werknemers met een arbeidsbeperking.

Er is ook een LKV voor werkgevers die werknemers herplaatsen in een nieuwe of aangepaste functie als deze werknemers arbeidsongeschikt zijn geworden.

pro memorie

2023

Hoogte LKV per werknemer	LKV per verloond uur EUR	Maximaal op jaarbasis EUR	Maximale looptijd jaar
Oudere werknemers (56 jaar en ouder)	3,05	6.000	3
Arbeidsbeperkte werknemers die nieuw in dienst komen	3,05	6.000	3
Werknemers uit de doelgroep van de banenafpraak en scholingsbelemmerden	1,01	2.000	3
Arbeidsbeperkte werknemers die herplaatst worden	3,05	6.000	1

2022

Hoogte LKV per werknemer	LKV per verloond uur EUR	Maximaal op jaarbasis EUR	Maximale looptijd jaar
Oudere werknemers (56 jaar en ouder)	3,05	6.000	3
Arbeidsbeperkte werknemers die nieuw in dienst komen	3,05	6.000	3
Werknemers uit de doelgroep van de banenafpraak en scholingsbelemmerden	1,01	2.000	3
Arbeidsbeperkte werknemers die herplaatst worden	3,05	6.000	1

2021

Hoogte LKV per werknemer	LKV per verloond uur EUR	Maximaal op jaarbasis EUR	Maximale looptijd jaar
Oudere werknemers (56 jaar en ouder)	3,05	6.000	3
Arbeidsbeperkte werknemers die nieuw in dienst komen	3,05	6.000	3
Werknemers uit de doelgroep van de banenafpraak en scholingsbelemmerden	1,01	2.000	3
Arbeidsbeperkte werknemers die herplaatst worden	3,05	6.000	1

4.9.2 Lage-inkomensvoordeel (LIV)

Het LIV is ingegaan op 1 januari 2017 en is een jaarlijkse tegemoetkoming voor werkgevers die werknemers vanaf 21 jaar in dienst hebben met een laag loon. Hierdoor dalen de loonkosten voor de werkgever. De kans op werk voor deze werknemers neemt dan toe. Het recht op en de hoogte van het LIV wordt vastgesteld in het jaar na het kalenderjaar waarover het LIV wordt berekend.

2023

Hoogte LIV per werknemer Gemiddeld uurloon	LIV per verloond uur EUR	Maximaal op jaarbasis EUR
EUR 12,04 tot en met EUR 15,06	0,49	960

2022

Hoogte LIV per werknemer Gemiddeld uurloon	LIV per verloond uur EUR	Maximaal op jaarbasis EUR
EUR 10,73 tot en met EUR 13,43	0,78	1.520

2021

Hoogte LIV per werknemer Gemiddeld uurloon	LIV per verloond uur EUR	Maximaal op jaarbasis EUR
EUR 10,48 tot en met EUR 13,12	0,49	960

4.9.3 Jeugd-LIV

De tegemoetkoming verhoging minimumjeugdloon (jeugd-LIV) is ingegaan op 1 januari 2018 en is een jaarlijkse tegemoetkoming voor werkgevers omdat het minimumjeugdloon voor jongeren van 18 tot en met 21 jaar per 1 juli 2017 is verhoogd. Met ingang van 2020 is het jeugd-LIV voor 21-jarigen vervallen. De uurloongrenzen voor het jeugd-LIV voor 2023 worden halverwege 2023 bekend gemaakt.

2023

Hoogte jeugd-LIV per werknemer Leeftijd op 31 december voorafgaand jaar	Jeugd-LIV per verloond uur EUR	Maximaal op jaarbasis EUR
18 jaar	0,07	135,20
19 jaar	0,08	166,40
20 jaar	0,30	613,60

2022

Hoogte jeugd-LIV per werknemer Leeftijd op 31 december voorafgaand jaar	Jeugd-LIV per verloond uur EUR	Maximaal op jaarbasis EUR
18 jaar	0,07	135,20
19 jaar	0,08	166,40
20 jaar	0,30	613,60

2021

Hoogte jeugd-LIV per werknemer Leeftijd op 31 december voorafgaand jaar	Jeugd-LIV per verloond uur EUR	Maximaal op jaarbasis EUR
18 jaar	0,07	135,20
19 jaar	0,08	166,40
20 jaar	0,30	613,60

5 Vennootschapsbelasting

5.1 Aftrekfaciliteiten en waarderingsvoorschriften

De in [1.2.3](#), [1.2.4](#) en [1.2.7](#) genoemde aftrekfaciliteiten en waarderingsvoorschriften zijn ook van toepassing op de winstbepaling voor de vennootschapsbelasting.

5.2 Verliesverrekening

Verliescompensatietermijnen	2023 jaar	2022 jaar	2021 jaar
Voorwaarts ¹⁾	Onbeperkt	Onbeperkt	6
Achterwaarts	1	1	1

¹⁾ Met ingang van 2022 zijn nog niet verrekenende verliezen uit jaren vanaf 2013 onbeperkt voorwaarts verrekenbaar. Wel zijn verliezen nog slechts volledig voorwaarts en achterwaarts verrekenbaar tot een bedrag van EUR 1.000.000 aan belastbare winst. Bij een hogere winst zijn de verliezen daarnaast slechts tot 50% van die hogere belastbare winst verrekenbaar.

5.2.1 Verliesverdamping

Verliezen uit belastingjaar	Jaar van verdamping
2011 of eerder	2021 of eerder
2012	2022
2013 of later	n.v.t.

5.3 Tarieven

5.3.1 Reguliere tarieven vennootschapsbelasting

2023			2022			2021		
Bij een belastbaar bedrag van meer dan maar niet meer dan			Bij een belastbaar bedrag van meer dan maar niet meer dan			Bij een belastbaar bedrag van meer dan maar niet meer dan		
EUR	EUR	%	EUR	EUR	%	EUR	EUR	%
–	200.000	19	–	395.000	15	–	245.000	15
200.000	–	25,8	395.000	–	25,8	245.000	–	25

5.3.2 Tarief innovatiebox

	2023	2022	2021
	%	%	%
Tarief innovatiebox ¹⁾	9	9	9

- ¹⁾ De kwalificerende voordelen uit hoofde van een zelf voortgebracht kwalificerend immaterieel activum worden, indien daarvoor bij de aangifte over een jaar wordt gekozen, met ingang van dat jaar in aanmerking genomen voor 9/H gedeelte (2022 en 2021: eveneens 9/H gedeelte). Daarbij staat H voor het percentage van het hoogste Vpb-tarief in het jaar waarin het kwalificerende voordeel is genoten.

6 Dividendbelasting

	2023	2022	2021
	%	%	%
Belasting voor rekening van gerechtigde ¹⁾	15	15	15
Belasting voor rekening van inhoudingsplichtige ¹⁾	$(100/85) \times 15$	$(100/85) \times 15$	$(100/85) \times 15$
Korting dooruitdeling ²⁾	3	3	3

- ¹⁾ Dividenduitkeringen aan in EU-lidstaten gevestigde rechtspersonen kunnen onder een 0%-tarief vallen als wordt voldaan aan alle vereisten voor de vrijstelling.
- ²⁾ Indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, kan een korting worden toegepast op de af te dragen dividendbelasting bij 'dooruitdeling' van buitenlandse deelnemingsdividenden.

7 Bronbelasting

	2023 ¹⁾	2022 ¹⁾	2021 ¹⁾
	%	%	%
Belasting voor rekening van gerechtigde	25,8	25,8	25
Belasting voor rekening van inhoudingsplichtige	$(100/74,2) \times 25,8$	$(100/74,2) \times 25,8$	$(100/75) \times 25$

- ¹⁾ Bronbelasting op renten en royalties.

8 Omzetbelasting

8.1 Tarieven en regelingen

	2023 %	2022 %	2021 %
Tarieven	0/9/21	0/9/21	0/9/21
Bedrijfskantines ¹⁾	9	9	9
Kantines sportvereniging bij toepassing forfaitaire methode	13,0	13,0	13,0
	EUR	EUR	EUR
Kleine-ondernemersregeling (KOR)			
Geen btw verschuldigd bij omzet op jaarbasis van maximaal ²⁾	20.000	20.000	20.000

¹⁾ Bij toepassing van het Besluit uitsluiting aftrek omzetbelasting 1968 (BUA).

²⁾ De KOR is een vrijstellingsregeling zonder recht op aftrek. Niet alleen natuurlijke personen maar ook rechtspersonen kunnen kiezen voor de KOR.

8.2 Correctie privégebruik auto van de zaak

8.2.1 Hoofdregel correctie privégebruik auto van de zaak

	2023	2022	2021
Correctie ondernemers/werknemers met privéritten ¹⁾	Werkelijk privégebruik	Werkelijk privégebruik	Werkelijk privégebruik
Grondslag	Btw op de gemaakte uitgaven	Btw op de gemaakte uitgaven	Btw op de gemaakte uitgaven

¹⁾ Woon-werkverkeer wordt als privé aangemerkt. De bijtelling ter zake van het privégebruik (bestel)auto moet in beginsel op basis van het daadwerkelijke privégebruik worden gecorrigeerd. Men mag ervoor kiezen om het privégebruik volgens een forfaitaire wijze te corrigeren (zie 8.2.2). De in deze onderdelen opgenomen teksten en percentages voorzien niet in de situatie dat een werknemer een vergoeding betaalt voor het privégebruik.

8.2.2 Forfaitaire correctie privégebruik auto van de zaak

	2023 %	2022 %	2021 %
Correctie ondernemers/werknemers met privéritten			
• Forfait	2,7	2,7	2,7
• Verlaagd forfait ¹⁾	1,5	1,5	1,5
Grondslag	catalogusprijs, incl. btw en bpm	catalogusprijs, incl. btw en bpm	catalogusprijs, incl. btw en bpm

¹⁾ Vanaf het vijfde jaar na het jaar van ingebruikname bedraagt de forfaitaire heffing geen 2,7% maar 1,5%. De heffing bedraagt eveneens 1,5% als bij de aanschaf van de auto geen btw is afgetrokken, en bij margeauto's.

9 Belastingen van rechtsverkeer en kansspelbelasting

	2023 %	2022 %	2021 %
Overdrachtsbelasting:			
• woningen	0/2/10,4 ¹⁾	0/2/8 ¹⁾	0/2/8 ¹⁾
• overige onroerende zaken	10,4	8	8
Assurantiebelasting	21	21	21
Kansspelbelasting	29,5	29	30,1/29 ²⁾

¹⁾ Als de verkrijger een natuurlijk persoon is en de woning tot hoofdverblijf gaat dienen, is het tarief 2% (2022 en 2021: eveneens 2%) in plaats van 10,4% (2022 en 2021: 8%). Is de verkrijger meerderjarig en jonger dan vijfendertig jaar ('starter'), dan geldt eenmalig een vrijstelling. De vrijstelling geldt slechts voor woningen van maximaal EUR 440.000 (2022 en 2021 vanaf 1 april: EUR 400.000). Per 1 januari 2024 wordt de woningwaardegrens voor de startersvrijstelling verhoogd naar EUR 510.000.

²⁾ Vanaf 1 oktober 2021 geldt het lagere tarief.

10 Erf- en schenkbelasting

10.1 Vrijstellingen schenkbelasting¹⁾

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Verkrijging door:			
Kind	6.035	5.677	6.604
Kind tussen 18 en 40 jaar (eenmalig) naar keuze:			
• ter vrije besteding	28.947	27.231	26.881
• voor studie	60.298	56.724	55.996
• voor eigen woning	28.947	106.671	105.302
• voor eigen woning, overgangsregeling ²⁾	–	29.493	29.115
Overige verkrijgers			
• ter vrije besteding	2.418	2.274	3.244
• voor eigen woning ³⁾	28.947	106.671	105.302
Door de Belastingdienst aangemerkte algemeen nut beogende instellingen (ANBI's)	Geheel	Geheel	Geheel
Amateursportinstellingen en niet-commerciële dorpshuizen, hobbyclubs, personeelsverenigingen, jeugdgroepen en buurtverenigingen (SBBI's)	Geheel	Geheel	Geheel

¹⁾ Voor toepassing van de vrijstellingen en het tarief worden schenkingen binnen hetzelfde kalenderjaar samengeteld.

²⁾ Deze vrijstelling geldt voor kinderen die voor 1 januari 2010 gebruik hebben gemaakt van de eenmalig verhoogde vrijstelling en er daarna niet onder een aanvullend verhoogde vrijstelling is geschonken.

³⁾ Voor deze vrijstelling moet de verkrijger tussen 18 en 40 jaar zijn.

10.2 Vrijstellingen erfbelasting

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Partner ¹⁾ en (klein)kinderen			
Verkrijging door:			
Partner			
• maximaal	723.526	680.645	671.910
• minimaal (na pensioenimputatie)	186.915	175.837	173.580
Kind			
• ziek/gehandicapt	68.740	64.666	63.836
• overig	22.918	21.559	21.286
Kleinkind	22.918	21.559	21.286
Ouders	54.270	51.053	50.397
Overige verkrijgers	2.418	2.274	2.244
Door de Belastingdienst aangemerkte algemeen nut beogende instellingen (ANBI's)	Geheel	Geheel	Geheel
Amateursportinstellingen en niet-commerciële dorpshuizen, hobbyclubs, personeelsverenigingen, jeugdgroepen en buurtverenigingen (SBBI's)	Geheel	Geheel	Geheel

¹⁾ Zie voetnoot 1 bij tabel 10.4 voor een beschrijving van het partnerbegrip.

10.3 Vrijstelling bij bedrijfsopvolging

Verkrijging ondernemingsvermogen van erflater of schenker ¹⁾	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Drempelwaarde ondernemingsvermogen	1.205.871	1.134.403	1.119.845
	%	%	%
• Vrijstelling tot en met drempelwaarde	100	100	100
• Vrijstelling voor zover boven drempelwaarde ²⁾	83	83	83

¹⁾ Aan zowel de erflater als schenker worden voorwaarden gesteld waaronder zij ondernemingsvermogen onder toepassing van de vrijstelling kunnen overdragen. Daarnaast gelden vereisten waaraan de voortzetter van de verkregen onderneming moet voldoen.

²⁾ Voor het bedrag van de verschuldigde erf- en schenkbelasting bestaat de mogelijkheid uitstel van betaling te verkrijgen voor een periode van tien jaar. Er is echter wel invorderingsrente verschuldigd.

10.4 Tarieven

2023

Belaste verkrijging		I. Partners en kinderen ¹⁾		II. Kleinkinderen		III. Andere verkrijgers	
(1)	(2)	A	B	A	B	A	B
EUR	EUR	EUR	%	EUR	%	EUR	%
–	138.642	–	10	–	18	–	30
138.642	en hoger	13.864	20	24.955	36	41.592	40

2022

Belaste verkrijging		I. Partners en kinderen ¹⁾		II. Kleinkinderen		III. Andere verkrijgers	
(1)	(2)	A	B	A	B	A	B
EUR	EUR	EUR	%	EUR	%	EUR	%
–	130.425	–	10	–	18	–	30
130.425	en hoger	13.042	20	23.476	36	39.127	40

2021

Belaste verkrijging		I. Partners en kinderen ¹⁾		II. Kleinkinderen		III. Andere verkrijgers	
(1)	(2)	A	B	A	B	A	B
EUR	EUR	EUR	%	EUR	%	EUR	%
–	128.751	–	10	–	18	–	30
128.751	en hoger	12.875	20	23.175	36	38.625	40

A: Belasting over het in kolom (1) genoemde bedrag.

B: Heffingspercentage over het gedeelte van de (belaste) verkrijging dat ligt tussen de bedragen van kolom (1) en kolom (2).

¹⁾ Als partners kwalificeren de volgende personen:

- gehuwden en daarmee gelijkgestelde geregistreerde partners (personen die gescheiden zijn van tafel en bed worden aangemerkt als ongehuwd);
- ongehuwden die gedurende ten minste een halfjaar (erfbelasting) of twee jaar (schenkelbelasting) voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - Beiden zijn meerderjarig.
 - Volgens de basisregistratie personen staan de ongehuwden op hetzelfde woonadres ingeschreven.
 - Op basis van een notariële akte is sprake van een wederzijdse zorgverplichting (aan deze voorwaarde hoeft niet te worden voldaan, mits personen vijf jaar samenwonen).
 - Ongehuwden zijn geen bloedverwant in de rechte lijn.
 - Er is geen sprake van meerrelaties.

11 Uitkeringen op grond van sociale wetten

11.1 AOW

	2023		2022		2021	
	Bruto p. mnd EUR	Vak. uitk. p. mnd EUR	Bruto p. mnd EUR	Vak. uitk. p. mnd EUR	Bruto p. mnd EUR	Vak. uitk. p. mnd EUR
Gehuwden ¹⁾	968,86	51,25	874,69	50,39	857,63	51,37
Gehuwden ¹⁾ met maximale toeslag (partner jonger dan AOW-leeftijd)	1.937,72	102,50	1.749,38	100,78	1.715,26	102,74
Maximale toeslag	968,86	51,25	874,69	50,39	857,63	51,37
Alleenstaanden	1.425,80	71,77	1.290,39	70,54	1.266,46	71,93
AOW-pensioen ingegaan voor 1 februari 1994						
Gehuwden ¹⁾	968,86	51,25	874,69	50,39	857,63	51,37
Gehuwden ¹⁾ met partner jonger dan AOW-leeftijd (zonder partnertoeslag)	1.425,80	71,77	1.290,39	70,54	1.266,46	71,93
Alleenstaanden	1.425,80	71,77	1.290,39	70,54	1.266,46	71,93

¹⁾ Of samenwonenden.

11.2 Anw

	2023		2022		2021	
	Bruto p. mnd EUR	Vak. uitk. p. mnd EUR	Bruto p. mnd EUR	Vak. uitk. p. mnd EUR	Bruto p. mnd EUR	Vak. uitk. p. mnd EUR
Nabestaandenuitkering	1.398,11	90,20	1.263,61	86,49	1.244,91	87,21
Nabestaandenuitkering voor degene die voor 01- 07-1996 AWW hadden	580,32	46,43	517,50	41,40	505,44	40,44
Verzorgingsuitkering	881,58	64,42	793,84	61,78	781,32	62,30
Kostdelersnorm ¹⁾	881,58	64,42	793,84	61,78	781,32	62,30
Wezenuitkering tot 10 jaar	447,40	28,86	404,36	27,68	398,37	27,91
Wezenuitkering van 10 tot 16 jaar	671,09	43,30	606,53	41,52	597,56	41,86
Wezenuitkering van 16 tot 21 jaar	894,79	57,73	808,71	55,35	796,74	55,81
Toeslagen						
Tegemoetkoming Anw	19,03		17,90		17,67	

¹⁾ Vanaf 2023 tellen alleen medebewoners van 27 jaar of ouder mee als kostendeler.

11.3 Bijstandsuitkeringen en normbedragen

11.3.1 IOAW- en IOAZ-uitkering per maand

De IOAW is bestemd voor oudere, langdurig werklozen die zijn geboren voor 1 januari 1965 en die 50 jaar of ouder waren op het moment dat zij werkloos werden, en onder bepaalde voorwaarden ook voor gedeeltelijk arbeidsongeschikte werklozen. De IOAZ is bestemd voor ex-zelfstandigen van 55 jaar of ouder die noodgedwongen hun bedrijf of beroep moesten beëindigen, en onder bepaalde voorwaarden ook voor gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen.

	2023 EUR ¹⁾ (excl. 8% vakantie- toeslag)	2022 EUR ¹⁾ (excl. 8% vakantie- toeslag)	2021 EUR ¹⁾ (excl. 8% vakantie- toeslag)
Gehuwde en ongehuwde partners beiden vanaf 21 jaar	1.752,64	1.582,42	1.562,38
Alleenstaanden en alleenstaande ouders zonder meerderjarige medebewoners	1.378,76	1.250,10	1.232,74
Alleenstaanden en alleenstaande ouders met een of meer meerderjarige medebewoners (kostendelersnorm ²⁾)	876,32	791,21	781,19

¹⁾ Op deze bedragen worden de bruto-inkomsten van de rechthebbende en zijn partner in mindering gebracht.

²⁾ Vanaf 2023 tellen alleen medebewoners van 27 jaar of ouder mee als kostendeler.

11.3.2 Participatiewet

Nettonormbedrag per maand voor mensen die een uitkering krijgen op grond van de Participatiewet (voor 2015: Wet werk en bijstand).

	2023 EUR (excl. 5% vakantie- toeslag)	2022 EUR (excl. 5% vakantie- toeslag)	2021 EUR (excl. 5% vakantie- toeslag)
Leeftijd vanaf 21 jaar tot AOW-leeftijd			
Gehuwden/samenwonenden	1.622,68	1.481,60	1.459,52
Alleenstaanden en alleenstaande ouders	1.135,88	1.037,12	1.021,67
AOW-leeftijd of ouder			
Gehuwden/samenwonenden	1.716,84	1.560,41	1.539,70
Alleenstaanden en alleenstaande ouders	1.264,14	1.152,41	1.131,17
Verblijf in inrichting			
Gehuwden/samenwonenden	559,48	510,81	503,19
Alleenstaanden en alleenstaande ouders	359,69	328,40	323,50
Maximaal eigen vermogen			
Gehuwden/samenwonenden en alleenstaande ouders	EUR 15.210	EUR 13.010	EUR 12.590
Alleenstaanden	EUR 7.605	EUR 6.505	EUR 6.295

Voor gehuwden en alleenstaanden van 21 jaar of ouder die samenwonen met een of meer meerderjarige personen met wie kosten kunnen worden gedeeld, geldt op grond van de kostendelersnorm een lager bedrag. Per 1 januari 2023 is de kostendelersnorm gewijzigd zodat alleen medebewoners van 27 jaar of ouder meetellen als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten.

11.4 Minimumloon per maand

	2023 EUR (excl. 8% vakantie- toeslag)	2022 EUR (excl. 8% vakantie- toeslag)	2021 EUR (excl. 8% vakantie- toeslag)
21 jaar en ouder	1.934,40	1.725,00	1.684,80
20 jaar	1.547,50	1.380,00	1.347,85
19 jaar	1.160,65	1.035,00	1.010,90
18 jaar	967,20	862,50	842,40
17 jaar	764,10	681,40	665,50
16 jaar	667,35	595,15	581,25
15 jaar	580,30	517,50	505,45

11.5 Kinderbijslag (AKW)

Uitkeringeng per kwartaal per kind	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Leeftijd			
0 t/m 5 jaar	269,76	230,69	223,37
6 t/m 11 jaar	327,56	280,13	271,24
12 t/m 17 jaar	385,37	329,56	319,10

12 Zorgverzekeringswet

Degene die niet in loondienst werkt, zoals een zelfstandig ondernemer, freelancer of alfhulp, moet zelf de inkomensafhankelijke bijdrage betalen.

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Zvw-inkomsgrens voor de inkomensafhankelijke bijdrage	66.956	59.706	58.311
	%	%	%
Premie	5,43	5,50	5,75
	EUR	EUR	EUR
Maximale premie ¹⁾	3.636	3.284	3.353

¹⁾ Naast de inkomensafhankelijke bijdrage is de verzekerde een nominale premie verschuldigd aan de zorgverzekeraar.

13 Verhuurderheffing (t/m 2022)

De verhuurderheffing is met ingang van 2023 afgeschaft.

	2023 %	2022 %	2021 %
Tarief ¹⁾	–	0,332	0,562

¹⁾ Het belastbare bedrag is de som van de WOZ-waarden van de huurwoningen waarvan de belastingplichtige bij aanvang van het kalenderjaar het genot krachtens eigendom, bezit of beperkt recht heeft, verminderd, maar niet verder dan tot nihil, met 50 (2022, 2021: eveneens 50) keer de gemiddelde WOZ-waarde van die huurwoningen.

14 Belastingen op milieugrondslag

14.1 Afvalstoffenbelasting

	Per 1.000 kilogram	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Afvalstoffen:				
• gestort of verbrand	(excl. omzetbelasting)	35,70 ¹⁾	33,58 ¹⁾	33,15 ¹⁾
• geëxporteerd ter storting of verbranding	(excl. omzetbelasting)	35,70	33,58	33,15
• gerecycled	(excl. omzetbelasting)	nihil	nihil	nihil

¹⁾ Ook voor buitenlands afval.

14.2 Belasting op leidingwater

Voor het verbruik van	Per m ³	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Leidingwater (m ³)				
0 - 300	(excl. omzetbelasting)	0,382	0,359	0,354
> 300		–	–	–

14.3 Kolenbelasting

Voor het gebruik van	Per 1.000 kilogram	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Kolen ¹⁾	(excl. omzetbelasting)	16,47	15,49	15,29

¹⁾ Kolen die worden gebruikt in kolencentrales voor de opwekking van elektriciteit zijn vanaf 2016 vrijgesteld van kolenbelasting.

14.4 CO₂-heffing industrie

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Tarief per ton kooldioxide-equivalent	55,94	41,75	30,48
Termijnkoers broeikasgasemissierecht per ton kooldioxide-equivalent (komt voor broeikasgasinstallaties in mindering op het tarief, maar vermindert dit niet verder dan tot nihil)	73,27	60,78	26,73

14.5 Minimum CO₂-prijs elektriciteitsopwekking

	2023 EUR	2022 ¹⁾ EUR
Tarief per ton kooldioxide-equivalent	0	0

¹⁾ Vanaf 5 april 2022.

14.6 Energiebelasting

14.6.1 Aardgas (per m³)

Tarieven (exclusief omzetbelasting)	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Aardgas (m ³)			
0 - 170.000 ¹⁾	0,48980	0,36322	0,34856
170.000 - 1.000.000 ²⁾	0,09621	0,06632	0,06547
1.000.000 - 10.000.000	0,05109	0,02417	0,02386
> 10.000.000	0,03919	0,01298	0,01281
Aardgas voor CNG-vulstation	0,18287	0,17203	0,16982
Aardgas voor blokverwarming	0,48980	0,36322	0,34856

¹⁾ Korting glastuinbouw eerste schijf: 83,94% (2022 en 2021: eveneens 83,94%).

²⁾ Korting glastuinbouw tweede schijf: 62,26% (2022 en 2021: eveneens 62,26%).

14.6.2 Elektriciteit (per kWh)

Tarieven (exclusief omzetbelasting) ^{1,2)}	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Elektriciteit (kWh)			
0 - 10.000	0,12599	0,03679	0,09428
10.000 - 50.000	0,10046	0,04361	0,05164
50.000 - 10.000.000	0,03942	0,01189	0,01375
> 10.000.000 Niet zakelijk	0,00175	0,00114	0,00113
> 10.000.000 Zakelijk	0,00115	0,00057	0,00056
Walstroominstallatie	0,00050	0,00050	0,00050 ³⁾

¹⁾ Op de energiebelasting die aan de hand van deze tarieven is berekend, wordt per elektriciteits-aansluiting met een verblijfsfunctie (bijvoorbeeld een aansluiting in een eengezinswoning) een belastingvermindering toegepast van EUR 493,27 (2022: EUR 681,63 en 2021: EUR 461,62) per verbruiksperiode van twaalf maanden.

²⁾ Voor elektriciteit die wordt geleverd aan oplaadinstallaties voor elektrische voertuigen geldt een afwijkende tariefstructuur.

³⁾ Vanaf 1 oktober 2021.

14.7 Opslag duurzame energie (t/m 2022)

Met ingang van 2023 zijn de tarieven voor de opslag duurzame energie (ODE) geïntegreerd in de energiebelasting.

14.7.1 Aardgas (per m³)

Tarieven (exclusief omzetbelasting)	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Aardgas (m ³)			
0 - 170.000 ¹⁾	–	0,0865	0,0851
170.000 - 1.000.000 ²⁾	–	0,0239	0,0235
1.000.000 - 10.000.000	–	0,0236	0,0232
> 10.000.000	–	0,0236	0,0232
Aardgas voor CNG-vulstation	–	nihil	nihil
Aardgas voor blokverwarming	–	0,0865	0,0851

¹⁾ Korting glastuinbouw eerste schijf: 83,94% (2022, 2021: eveneens 83,94%).

²⁾ Korting glastuinbouw tweede schijf: 62,26% (2022, 2021: eveneens 62,26%).

14.7.2 Elektriciteit (per kWh)

Tarieven (exclusief omzetbelasting)	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Elektriciteit (kWh)			
0 - 10.000	–	0,0305	0,0300
10.000 - 50.000	–	0,0418	0,0411
50.000 - 10.000.000	–	0,0229	0,0225
> 10.000.000	–	0,0005	0,0004
Oplaadinstallatie voor elektrische voertuigen	–	nihil	nihil
Walstroominstallatie	–	nihil	nihil ¹⁾

¹⁾ Vanaf 1 oktober 2021.

14.8 Vliegbelasting

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Tarief per vertrekkende passagier	26,43	7,947	7,845

14.9 Afvalfonds Verpakkingen¹⁾

Tarieven (exclusief omzetbelasting) ²⁾	2023	2022	2021
	EUR	EUR	EUR
Materiaalsoort:			
Glas	0,060	0,048	0,056
Papier en karton	0,012	0,022	0,022
Kunststof regulier tarief ³⁾	1,050	0,700	0,670
Kunststof lager tarief	0,790	0,440	0,410
Aluminium	0,160	0,160	0,110
Overige metalen	0,250	0,230	0,230
Hout	0,010	0,020	0,020
Andere materiaalsoorten	0,010	0,020	0,020
Algemeen tarief (indien geen uitsplitsing mogelijk is)	–	0,770	0,770
Drankenkartons	0,700	0,640	0,470
Statiegeld glazen flessen ⁴⁾	0,010	0,020	0,020
Statiegeld kunststofflessen tot 1 liter ⁵⁾	0,010	0,0004	0,0004
Statiegeld kunststofflessen 1 liter of meer ⁵⁾	0,010	0,0008	0,0008
Kunststoffes > 0,75 liter zonder statiegeld ⁶⁾	–	–	0,25
Statiegeld drankblikjes ⁷⁾	0,010	–	–
Opslag component SUP-verpakkingen ⁸⁾	2,300	–	–

- ¹⁾ Het Afvalfonds Verpakkingen (www.afvalfondsverpakkingen.nl) vervangt de per 1 januari 2013 afgeschafte verpakkingenbelasting.
- ²⁾ Tarief per kilogram verpakkingsmateriaal. Voor iedere belastingplichtige geldt een heffingsvrije drempel van 50.000 kilogram (2022 en 2021: eveneens 50.000 kilogram).
- ³⁾ Bij indirecte export: EUR 1,01 (2022: EUR 0,65 en 2021: EUR 0,61).
- ⁴⁾ Tot 1 juli 2021 ook statiegeld kunststofflessen.
- ⁵⁾ Vanaf 1 juli 2021. Bedrag in 2023 per kilo en in 2022 en 2021 per fles.
- ⁶⁾ Tot 1 juli 2021. Bedrag per fles, valt buiten de heffingsvrije drempel.
- ⁷⁾ Vanaf 1 april 2023.
- ⁸⁾ Opslag per 1.000 stuks. SUP staat voor Single Use Plastic.

14.9.1 Tarieven bedrijfsverpakkers

Tarieven (exclusief omzetbelasting) ¹⁾	2023	2022	2021
	EUR	EUR	EUR
Materiaalsoort:			
Glas	0,0190	0,0156	0,0171
Papier en karton	0,0104	0,0110	0,0110
Kunststof	0,1972	0,1330	0,1276
Aluminium	0,0370	0,0358	0,0268
Overige metalen	0,0532	0,0484	0,0484
Hout	0,0100	0,0106	0,0106
Andere materiaalsoorten	0,0100	0,0106	0,0106
Algemeen tarief (indien geen uitsplitsing mogelijk is)	–	0,770	0,770

- ¹⁾ Tarief per kilogram verpakkingsmateriaal.

15 Accijnzen

15.1 Tabaksaccijns¹⁾

	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Sigaretten (per 1.000 stuks, exclusief omzetbelasting)			
• Minimum accijnsbedrag	293,58	243,25	243,25
• Ad-valoremaccijns	5%	5%	5%
• Specifieke accijns	271,07	223,82	223,82
Rooktabak (per kg, exclusief omzetbelasting)	216,64	160,91	160,91
Sigaren (ad valorem)	10%	9%	9%

¹⁾ Tarief per april.

15.2 Alcoholaccijns en frisdrankbelasting

Accijnstarief per 100 liter	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Bier (Plato 0-7%)	8,83	8,83	8,83
Bier (Plato 7-11%)	28,49	28,49	28,49
Bier (Plato 11-15%)	37,96	37,96	37,96
Bier (Plato 15+ %)	47,48	47,48	47,48
Wijn (niet meer dan 8,5% alcohol)	44,24	44,24	44,24
Wijn (meer dan 8,5% alcohol)	88,30	88,30	88,30
Gedistilleerd (per volumeprocent alcohol)	16,86	16,86	16,86
Limonade, sap, mineraalwater	8,83	8,83	8,83

15.3 Brandstofaccijns¹⁾

Accijnstarief per liter, exclusief omzetbelasting en voorraadheffing	2023 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Benzine (Euro loodvrij)	0,78910	0,65071	0,81314
Diesel	0,51625	0,41746	0,52168
LPG (1 liter = 0,54 kg)	0,18616	0,15352	0,19182

¹⁾ Tarief 2023 is vanaf juli, tarief 2022 is vanaf april.

16 Autobelastingen

16.1 Tarieven bpm

2023

Bij een CO ₂ - uitstoot van meer dan	maar niet meer dan	bedraagt de belasting voor een personenauto het in kolom III vermelde bedrag vermeerderd met de uitkomst van de vermenigvuldiging van het in kolom IV vermelde bedrag met het aantal gr/km CO ₂ -uitstoot dat de in kolom I vermelde uitstoot te boven gaat ¹⁾	
I gr/km	II gr/km	III EUR	IV EUR
–	82	400	2
82	106	564	68
106	148	2.196	149
148	165	8.454	244
165	–	12.602	488
Voor plug-in hybridepersonenauto's geldt een aparte tariefstructuur:			
–	34	0	26
34	60	884	91
60	–	3.250	217

2022

Bij een CO ₂ - uitstoot van meer dan	maar niet meer dan	bedraagt de belasting voor een personenauto het in kolom III vermelde bedrag vermeerderd met de uitkomst van de vermenigvuldiging van het in kolom IV vermelde bedrag met het aantal gr/km CO ₂ -uitstoot dat de in kolom I vermelde uitstoot te boven gaat ¹⁾	
I gr/km	II gr/km	III EUR	IV EUR
–	84	376	1
84	109	460	62
109	152	2.010	137
152	168	7.901	224
168	–	11.485	448
Voor plug-in hybridepersonenauto's geldt een aparte tariefstructuur:			
–	34	0	24
34	60	816	85
60	–	3.000	204

2021

Bij een CO ₂ -uitstoot van meer dan	maar niet meer dan	bedraagt de belasting voor een personenauto het in kolom III vermelde bedrag vermeerderd met de uitkomst van de vermenigvuldiging van het in kolom IV vermelde bedrag met het aantal gr/km CO ₂ -uitstoot dat de in kolom I vermelde uitstoot te boven gaat ¹⁾	
I gr/km	II gr/km	III EUR	IV EUR
–	86	372	1
86	111	458	60
111	155	1.958	132
155	172	7.667	216
172	–	11.438	432
Voor plug-in hybridepersonenauto's geldt een aparte tariefstructuur:			
–	34	0	24
34	60	816	84
60	–	3.000	202

¹⁾ Voertuigen met een CO₂-uitstoot van 0 gr/km zijn vrijgesteld. Voor personenauto's met een dieselmotor is de toeslag EUR 94,30 (2022: EUR 86,67 en 2021: EUR 83,59) per gram CO₂-uitstoot boven 73 (2022: 75 en 2021: 77) gram CO₂-uitstoot per km.

16.2 Tarieven mrb

Tarief in EUR per kwartaal, excl. opcenten	2023	2022	2021
	EUR	EUR	EUR
Personenauto benzine 900 kg ¹⁾	56,13	52,80	52,12
Personenauto benzine per 100 kg boven 900 kg ¹⁾	15,09	14,20	14,02
Personenauto diesel 900 kg ¹⁾	189,82	178,57	176,28
Personenauto diesel per 100 kg boven 900 kg ¹⁾	29,57	27,82	27,47
CO ₂ -uitstoot 0 gr/km	vrijgesteld	vrijgesteld	vrijgesteld
CO ₂ -uitstoot 1-50 gr/km	halftarief	halftarief	halftarief

¹⁾ Eigen massa afgerond tot het naaste honderdtal kilogrammen, waarbij 50 kg naar beneden wordt afgerond. Voor personenauto's met een eigen massa van (afgerond) 800 kg en minder of (afgerond) 3.300 kg en meer geldt een afwijkende tariefstructuur.

17 Bankenbelasting

	2023 %	2022 %	2021 %
Belastingtarief kortlopende schulden	0,044	0,044	0,066
Belastingtarief langlopende schulden	0,022	0,022	0,033
	EUR	EUR	EUR
Drempelbedrag	23,5 miljard	20,9 miljard	20,9 miljard

18 Rentepercentages, U-rendement

18.1 Belastingrente, invorderingsrente en wettelijke rente

	Belastingrente vennootschaps- belasting ²⁾ %	Belastingrente overige belastingen %	Invorderings- rente %	Niet-handels- transacties %	Handels- transacties %
Per 1 januari 2013	3	3	3	3	7,75
Per 16 maart 2013	3	3	3	3	8,75
Per 1 juli 2013	3	3	3	3	8,50
Per 1 januari 2014	3	3	3	3	8,25
Per 1 april 2014	8,25	4	4	3	8,25
Per 1 juli 2014	8,25	4	4	3	8,15
Per 1 september 2014	8,15	4	4	3	8,15
Per 1 januari 2015	8,15	4	4	2	8,05
Per 1 maart 2015	8,05	4	4	2	8,05
Per 1 juli 2016	8,05	4	4	2	8
Per 1 september 2016	8	4	4	2	8
Per 23 maart 2020	8	4	0,01	2	8
Per 1 juni 2020	0,01	0,01 ¹⁾	0,01	2	8
Per 1 oktober 2020	4	4	0,01	2	8
Per 1 januari 2022	8	4	0,01	2	8
Per 1 juli 2022	8	4	1	2	8
Per 1 januari 2023	8	4	2	4	10,5

1) Voor de inkomstenbelasting per 1 juli 2020.

2) Met ingang van 2021 ook bronbelasting.

Bron: www.belastingdienst.nl en www.wettelijkerente.net

18.2 Rentetarieven ECB

	Depositorrente	Basisherfinancieringsrente	Marginale beleningsrente
	%	%	%
Per 8 mei 2013	0,00	0,50	1,00
Per 13 november 2013	0,00	0,25	0,75
Per 11 juni 2014	-0,10	0,15	0,40
Per 10 september 2014	-0,20	0,05	0,30
Per 9 december 2015	-0,30	0,05	0,30
Per 16 maart 2016	-0,40	0,00	0,25
Per 18 september 2019	-0,50	0,00	0,25
Per 27 juli 2022	0,00	0,50	0,75
Per 14 september 2022	0,75	1,25	1,50
Per 2 november 2022	1,50	2,00	2,25
Per 21 december 2022	2,00	2,50	2,75

Bron: De Nederlandsche Bank (www.dnb.nl) en de Europese Centrale Bank (www.ecb.europa.eu)

18.3 U-rendement

	2023	2022	2021	2020	2019
	%	%	%	%	%
Januari	2,24	-0,26	-0,55	-0,35	0,25
Februari	2,33	-0,25	-0,57	-0,27	0,17
Maart		-0,17	-0,56	-0,29	0,12
April		0,00	-0,47	-0,38	0,10
Mei		0,25	-0,40	-0,39	0,05
Juni		0,48	-0,31	-0,40	0,01
Juli		0,84	-0,29	-0,33	-0,09
Augustus		1,12	-0,29	-0,38	-0,18
September		1,24	-0,37	-0,40	-0,31
Oktober		1,38	-0,42	-0,43	-0,45
November		1,68	-0,39	-0,46	-0,50
December		2,08	-0,30	-0,50	-0,45
Jaargemiddelde		0,70	-0,41	-0,38	-0,11

Bron: www.pensioenperspectief.nl

19 Valutakoersen

				30 december 2022	31 december 2021	31 december 2020
Canada	per	EUR 1	CAD	1,4440	1,4408	1,5642
Denemarken	per	EUR 1	DKK	7,4350	7,4363	7,4388
Verenigd Koninkrijk	per	EUR 1	GBP	0,8855	0,8382	0,8972
Japan	per	EUR 1	JPY	140,7400	130,3800	126,4600
Noorwegen	per	EUR 1	NOK	10,5134	9,9783	10,4676
Verenigde Staten	per	EUR 1	USD	1,0667	1,1334	1,2280
Zweden	per	EUR 1	SEK	11,1335	10,2474	10,0216
Zwitserland	per	EUR 1	CHF	0,9832	1,0334	1,0818

Bron: ABN AMRO

20 Lijst met afkortingen

AKW	Algemene Kinderbijslagwet
Anw	Algemene nabestaandenwet
AOW	Algemene Ouderdomswet
Awf	Algemeen werkloosheidsfonds
AWW	Algemene Weduwen- en Wezenwet
Bpm	Belasting van personenauto's en motorrijwielen
Btw	Belasting toegevoegde waarde
ECB	Europese Centrale Bank
EER	Europese Economische Ruimte
EIA	Energie-investeringsaftrek
EU	Europese Unie
EVRM	Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens
IB	Inkomstenbelasting
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IVA	Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten
KIA	Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek
LIV	Lage-inkomensvoordeel
LKV	Loonkostenvoordeel
KOR	Kleine-ondernemersregeling
MIA	Milieu-investeringsaftrek
Mrb	Motorrijtuigenbelasting
RVU	Regeling voor vervroegd uittreden
S&O	Speur- en ontwikkelingswerk
Ufo	Uitvoeringsfonds voor de overheid
Vpb	Vennootschapsbelasting
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WGA	Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
Whk	Werkhervattingskas
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WKR	Werkkostenregeling
Wlz	Wet langdurige zorg
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
Wtl	Wet tegemoetkomingen loondomein
WW	Werkloosheidswet
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZW	Ziektewet

Meijburg & Co
Tax & Legal

www.meijburg.nl

De in deze publicatie opgenomen informatie is van algemene aard en heeft geen betrekking op de specifieke omstandigheden van een bepaald individu of een bepaalde entiteit. Hoewel bij de totstandkoming van deze publicatie de grootst mogelijke zorgvuldigheid is betracht, kunnen wij niet garanderen dat de daarin opgenomen informatie op de datum van ontvangst juist en volledig is of dat in de toekomst zal blijven. Op grond van deze informatie dient geen actie ondernomen te worden zonder adequate professionele advisering na een grondig onderzoek van de specifiek van toepassing zijnde situatie.